

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет гуманітарних наук
Кафедра української мови

Магістерська робота

освітньо-науковий рівень – магістр

на тему: «**ПРАГМАТИКА ЗВЕРТАННЯ У РОЗМОВНОМУ
ДИСКУРСІ
(на матеріалі українських і американських подкастів)**»

Виконала: студентка 2-го року навчання

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські
мови та літератури (переклад включно)

Освітньо-наукова програма:

Мови (англійська й українська)

та комунікація

Сліпченко Ольга Глібівна

Керівник – Н. В. Кобченко,

доктор філологічних наук, професор

Рецензент

Кваліфікаційна робота захищена з оцінкою»

Секретар ЕК

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВЕРТАНЬ У РОЗМОВНОМУ ДИСКУРСІ	8
1.1. Комунікативна категорія звертання в українському мовознавстві....	8
1.2. Підходи до студіювання засобів апеляції в англійській мові	18
1.3. Вивчення звертання в українському та англійському дискурсах у порівняльному аспекті	24
1.4. Дискурсивні особливості жанру подкасту.....	27
1.5. Класифікаційна схема дослідження	31
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІЇ ЗВЕРТАНЬ В УКРАЇНСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ПОДКАСТАХ	36
2.1. Тематика обраних подкастів	36
2.2. Прагматичні функції звертання в українських подкастах	38
2.3. Прагматичні функції звертання в американських подкастах.....	53
Висновки до розділу 2	64
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ	79

ВСТУП

Сучасна лінгвістична наука демонструє динамічний розвиток функційного підходу в дослідженнях мовних явищ. Такий підхід передбачає аналіз мовних одиниць не лише крізь призму їхньої структурно-семантичної організації, але й з урахуванням особливостей їхнього функціонування в контексті різних комунікативних ситуацій. Особливу увагу привертає питання спрямоване на розкриття прагматичного потенціалу мовних засобів, зокрема тих, що відіграють важливу роль в міжособистісній комунікації. Центральним компонентом серед таких мовних одиниць є звертання як унікальна комунікативна категорія, яка виконує не тільки номінативну функцію в позначенні адресата, але й слугує важливим інструментом соціальної взаємодії, відображає культурні та етнічні особливості мовної спільноти. Звертання сприяє регулюванню міжособистісних стосунків, вираженню емоційно-оцінного ставлення до співрозмовника, а також є засобом маркування соціальних статусів та ролей учасників комунікації. Отже, звертання відіграють значну роль у забезпеченні ефективної комунікації. Вивчення звертання в розмовному дискурсі є важливим напрямом лінгвістичних досліджень, оскільки дає уявлення про прагматичні, а також соціолінгвістичні та культурні аспекти комунікації. Пропоноване дослідження зосереджене на аналізі прагматичних особливостей форм звертання в українських та американських подкастах з метою встановити інтерлінгвальні паралелі їх вживання в двох лінгвокультурних контекстах.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена підвищеним науковим інтересом до вивчення функційної значущості звертання з комунікативного погляду. Вагомий внесок у дослідження звертання здійснили українські та англomовні лінгвісти. В українському мовознавстві І. Вихованець та К. Городенська досліджували морфологічні особливості звертань, П. Дудик зосереджувався на їхніх синтаксичних функціях в розмовному мовленні, М. Скаб розглядав семантичні, граматичні, прагматичні та стилістичні аспекти

функціональної сфери апеляції, М. Голіченко проводила комунікативно-прагматичний аналіз вокативних речень в межах художнього та політичного дискурсів, І. Бойко зосереджувалась на функціональній сфері апелятивності в розмовному дискурсі. В англomовному мовознавстві дослідження звертання ґрунтуються на соціолінгвістичному підході. Р. Браун та А. Гілман розглядали звертання крізь призму концепції «займенників влади та солідарності», їхні послідовники П. Браун та С. Левінсон інтегрували аналіз звертання у межах теорії ввічливості, М. Кук дослідила типологію звертань, Г. Ліч проаналізував функційне навантаження вокативів в американському та британському розмовному дискурсі, А. Цвікі запропонував функціональну класифікацію звертань. Комунікативні функції звертання слід розглядати в межах усного дискурсу, особливо в межах сучасних цифрових медіа-форматів, серед яких подкасти посідають особливе місце. Подкасти як популярна форма спілкування становлять цінний матеріал для лінгвістичного аналізу, оскільки пропонують багате джерело автентичної розмовної мови, що відображає спонтанність, яка виражена в мовних тенденціях та культурній парадигмі. Вибір форми звертання як невід'ємного компоненту мовленнєвої діяльності людини є відображенням взаємозв'язку між мовою та суспільством. Прагматичний аспект функціонування звертань допомагає простежити свідоме чи не свідоме застосування звертань для забезпечення когерентної комунікативної взаємодії. Використання різних форм звертань пов'язані з соціокультурними трансформаціями, що відбуваються з плином часу. Компаративний аналіз звертань в українських та американських подкастах дозволяє глибше зрозуміти як культурні та соціальні чинники впливають на комунікативні стратегії мовців.

Мета роботи - з'ясувати спільні та специфічні риси прагматичного навантаження звертань в українському та американському розмовному дискурсі.

Реалізація поставленої мети зумовлює виконання таких завдань:

- Узагальнити погляди на звертання як на складник комунікативного акту;
- Систематизувати засоби апеляції до співрозмовника в українській та англійській мовах;
- Визначити семантичні та структурні особливості звертань в українських та американських подкастах;
- Порівняти прагматичні функції звертань в українських та американських подкастах;

Об'єкт дослідження – звертання українських та американських подкастах.

Предмет дослідження – семантичні особливості й прагматичні функції звертань в українських та американських подкастах.

Матеріалом дослідження став укладений корпус українських та американських подкастів, що репрезентує широкий спектр тем, жанрів та аудиторій. Такий підхід забезпечує комплексний аналіз звертань в різних комунікативних ситуаціях. До вибірки увійшли такі українські подкасти 2025 року: «Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються| Оксана Забужко», «Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну», «Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі|Мирослава Козачук, Franchise Group», «Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков| #108 x Загайкевич, Ницо Потворно», «Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту», «ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини», «Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»; та американські подкасти 2025 року: «The Stacks: Ep. 359 It's Rooted in Our Past with Rebecca Nagle», «Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!», «Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfdays», «Matt and Shane's Secret Podcast: Ep. 552 – The biggest Pig (feat. Luis J. Gomez)», «Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode) », «Some Regrets: Thanks For

Asking», «2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit». Підставами такого вибору подкастів стали їх популярність, актуальність та спонтанність мовлення.

Для виконання поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

- Описовий – для характеристики фактичного вживання звертань в природних розмовних ситуаціях.

- Контекстуальний аналіз – для визначення прагматичних функцій звертань залежно від конкретної комунікативної ситуації в українській та англійській мовах.

- Компонентний аналіз – для виокремлення семантичного змісту кожного компонента.

- Зіставний аналіз – для виявлення міжмовної прагматичної специфіки та міжкультурної комунікативної інтерференції відповідно до особливості вживання прагматичних функцій звертань в досліджуваних мовах.

Наукова цінність роботи полягає у ґрунтовному аналізі звертань в умовах двох різних мовно-культурних середовищ та розширенні горизонтів знань про прагматику розмовного дискурсу. Отримані результати сприятимуть глибшому розумінню не лише теоретичної бази лінгвістики, але й практичного значення, спрямованого на ідентифікацію унікальних характеристик звертань в українській та англійській мовах. Окрім того, дослідження розширює уявлення про усний дискурс в цифрових медіа.

Практична цінність дослідження полягає в тому, що результати проведеного дослідження можуть бути застосовані в різних галузях, зокрема у сфері перекладу та міжкультурної комунікації. Отримані дані можуть бути корисними для тих, хто вивчає мову, адже вони сприятимуть глибшому розумінню прагматичних і культурних аспектів звертання, підвищуючи рівень комунікативної компетенції. Також, дослідження може сприяти розробці комунікаційних стратегій у медійному просторі.

Результати дослідження **апробовано** на ІХ Всеукраїнській науковій конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Мовний простір сучасного світу» (Національний університет «Києво-Могилянська академія», 30 травня 2025 року), виголошено доповідь «Оцінно-характеризувальна функція звертань в українській та англійській мовах»).

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел (55 позицій), списку джерел фактичного матеріалу, додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВЕРТАНЬ У РОЗМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Багатовимірність сучасних лінгвістичних досліджень мовних одиниць та їх функцій окреслює не лише різноманітні сфери застосування мови, але й з'ясовує контекстуальність окремих мовних елементів, вказуючи на когнітивні, емоційні стани мовця та інтерпретацію слухача. Одним з таких важливих мовних елементів є звертання, що посідає особливе місце в мовознавстві як комунікативна одиниця мовлення. Відповідно, прагматична спрямованість лінгвістичних досліджень дозволяє розглянути звертання не лише як граматичну категорію, а й як потужний засіб міжособистісної взаємодії.

Прагматика звертань є важливим складником мовленнєвої комунікації, оскільки, вона вивчає як мовці використовують звертання для вираження своїх намірів у конкретних комунікативних ситуаціях. В цьому сенсі звертання постають не тільки як способи ідентифікації адресата, а й як маркери соціальних взаємин, статусу й ролі учасників спілкування. Одним із головних завдань прагматики є виявлення зв'язків між використанням певних мовних одиниць та ситуаціями, де ці одиниці були використані. Це дає змогу встановити правила та норми комунікативно-зорієнтованої мовної поведінки, що є потрібними для ефективної взаємодії між мовцями. Як ми вже зазначили, звертання, як важливий елемент комунікації, демонструють не тільки особисті наміри мовця, а й соціальні контексти, в яких відбувається спілкування. Отже, прагматика звертання відкриває нові можливості розуміння мовленнєвих актів, їхньої функції в соціумі та впливу на взаємини між людьми. В сучасних комунікаційних практиках звертання набувають нових форм і значень, адаптуючись до змін у соціокультурному середовищі.

1.1 Комунікативна категорія звертання в українському мовознавстві

Важливо зауважити, що категорію звертання досліджували відповідно до різних наукових підходів – морфологічного, синтаксичного, семантичного, прагматичного і соціолінгвістичного. Значний теоретичний внесок у

дослідження звертань в українській лінгвістиці зробили І. Вихованець, К. Городенська [5; 6], А. Загнітко [13; 14], М. Скаб [20; 21], П. Дудик [12], І. Кучеренко [15], К. Шульжук [29], І. Бойко [3], М. Голіченко та ін.

В українській науковій літературі поряд із терміном «звертання» вживають також: «вокативну форму», «кличний відмінок», «вокатив», «апелятив», «номінацію адресата мовлення» тощо (Рушак, 2014, с. 161). О. Рушак звертає увагу на те, що дослідники пропонують вживати термін «звертання» лише для позначення його як комунікативного акту, «а для одиниць, що слугують матеріальним вираженням апелятивної функції, послуговуватись термінами «вокатив» або «номінація адресата мовлення» (Рушак, 2014, с.162).

М. Гринишин трактує звертання «як компонент чи складник неінформативного комунікативного акту, а мовні одиниці, за допомогою яких виражаються відповідні мовленнєві акти, – номінації адресата мовлення і вокативи» (Гринишин, 2010, с. 228-229).

М. Скаб зазначає, що «у науці використовуються два терміни: запроваджене К. Бюлером поняття «апеляція», яке набуло достатнього поширення, та використане І. Кучеренком в одній з робіт поняття «звернена мова», від якого можливим було б утворити номінацію «зверненість (мови)», що семантично і структурно відповідає іншомовному «апеляція» (М. Скаб, 2002, с. 43). І. Бойко, зауважує, що «апелятив – важливий складовий елемент комунікативного акту, який називає чи вказує на адресата, служить для встановлення контакту та виконує вокативну, ідентифікаційну, кваліфікативну, фатичну, емотивну, етикетну функції в процесі комунікації» (Бойко, 2017, с. 54).

Спираючись на думку М. Скаба та І. Бойко, в нашому дослідженні ми будемо використовувати терміни «звертання» та «апелятиви» як синонімію взаємозамінні, оскільки це дозволяє розкрити природну дихотомію мовного феномену з акцентом на його глибинній комунікативній функції, зокрема, не

лише для репрезентації мовців, а для реалізації встановлення мовленнєвого контакту між ними.

1.1.1. Специфіка українського звертання на рівні граматики

Перші спроби визначення звертання зосереджувались на його формальних ознаках. А. Загнітко, виокремлює звертання як «слово або словосполука, що називає особу (ширше – предмет), до якого звернене мовлення або кому адресоване мовлення; інтонаційно виділений (на письмі виділення реалізується за допомогою відповідного розділового знака) компонент речення. У формальнограматичному аспекті З. кваліфіковане як граматично незалежний член та інтонаційно відокремлений компонент, що називає істоти чи персоніфіковані предмети» (Загнітко, 2012, с. 312).

Зокрема в українській мові спостерігаємо особливий статус звертань, що відображений кличним відмінком і, як зауважує А. Загнітко, «ядерною є функція, що об'єднує адресата вольової дії мовця і суб'єкта потенційної дії співбесідника» (Загнітко, 1996, с. 175).

Еволюція наукових підходів до вивчення поняття звертання демонструє його історичне ототожнення з кличним відмінком, граматичною категорією української мови. Що стосується граматичного потрактування вокатива, то воно пов'язане з політичними подіями, що відбувались в українському суспільстві. Як зазначено в дослідженні Н. Кобченко, Н. Ясакової, В. Ожогана, статус кличного відмінка змінювався кардинально від історичного періоду та ідеологічного контексту (Кобченко, Ясакова, Ожоган, 2023, с. 1-2). Впродовж ХХ ст. доля кличного відмінка варіювалась від повноцінного його визнання як обов'язкового складника відмінкової парадигми іменника до його маргіналізації в радянський період, коли його трактували як «особливу форму» під впливом російського мовознавства, де кличний відмінок відсутній. Проте, 1990 року була ухвалена нова редакція правопису, де офіційно до переліку відмінків було повернуто кличний (Огієнко, 1990, с. 56-57). Нині думка про наявність кличного відмінка іменника є загальноприйнятою в українських лінгвістичних працях. Таке історичне нашарування та переосмислення,

закріплене в правописній практиці, призвело до розхитування мовної норми. «Українська мова довгий час перебувала під впливом російської мови, що призвело до інтерференції в апелятивній сфері. Саме тому фіксуємо порушення норм відмінювання іменників при вживанні кличного відмінка, оскільки він відсутній у системі відмінків російської мови, й ця норма російської мови переноситься на ґрунт української» (Бойко, 2017, с. 105). Тому зараз є зрозумілою сучасна амбівалентність його вживання, тобто співіснування двох форм звертання. А саме, використання називного відмінка у функції звертання поряд з нормативним вокативом в українській мові.

Наявність морфологічних ознак та чітких правил для утворення іменників в кличному відмінку демонструють його системний характер та обов'язкове використання при звертанні до особи. Тому використання називного відмінка замість кличного у звертаннях є не лише порушенням мовної норми, як наголошують сучасні граматисти (І. Вихованець, 1993; М. Плющ, 1994; К. Шульжук, 2004;) але й має глибші лінгвокультурні наслідки, що власне і відображаються в збереженні мовної автентичності.

1.1.2. Вивчення звертань з позиції лінгвістичної прагматики

Звертання є не просто граматично оформленим елементом мовлення, а й потужним комунікативним інструментом, що відіграє важливу роль у міжособистісній взаємодії. Н. Рябокінь зауважує «звертання – це надзвичайно складна, багатофункціональна одиниця, особливості якої і визначаються комунікативно-прагматичним контекстом» (Рябокінь, 2022, с.3).

За дослідженням А. Болотнікової та Ю. Гунченко, «граматичне значення кличного відмінка реалізується властивою йому особливою синтаксичною функцією – звертання, яке посідає одне з провідних місць у комунікативній співпраці адресанта й адресата і виражає високу прагматичну спрямованість на адресата, створюючи ефект його присутності. Тобто, звертаючись до адресата, мовець імплікує встановлення контакту саме з ним, уживаючи відповідні мовні індикатори» (Болотнікова, Гунченко, 2020, с. 27). Отже,

використання звертання фактично вводить співрозмовника в комунікативний простір, сприяє встановленню та підтримці мовленнєвої взаємодії.

Особливо викликає цікавість апелятивна функція в контексті прагматики звертань. «Комунікативна функція власне-звертання впливає на те, що воно іменує конкретну особу чи осіб» (Олійников, 2020, с. 83). А на семантичному рівні вказує на відношення мовець – адресат. Аналізуючи звертання як складник комунікативного акту, варто звернути увагу на його поліфункційність. Розрізнення термінів дає змогу глибше зрозуміти, як різні форми звертання реалізують апелятивну функцію.

За Д. Дмитрієвою, «важливою функцією звертання є номінативно-контактна функція, яка може поєднувати в собі емоційно-оцінні, експресивні можливості найменувань адресата мовлення. В її функційний вияв включено не лише виділення адресата мовлення, а й встановлення та утримання контакту з адресатом» (Дмитрієва, 2015, с. 3). Варто звернути увагу на твердження О. Селіванової «звертання – слово або сполука, що позначають особу чи персоніфіковані предмет, явище, до яких звертається мовець, привертаючи увагу адресата до повідомлення, іноді надаючи предмету звернення оцінно-емотивної характеристики, експресивності; і здебільшого характеризуються граматичною незалежністю й інтонаційною та пунктуаційною відокремленістю» (Горобець, 2024, с. 332). Ваговим аспектом є розуміння функції привернення уваги, де звертання не лише називає адресата, але й імпліцитно передає ставлення мовця, що додає спілкуванню емоційного характеру.

Апелятиви завжди мають на меті викликати певну реакцію у слухача. Як зазначають К. Стингач та Н. Торчинська: «Звертаючись до адресата, учасники мовленнєвого акту розраховують на відгук, позитивне сприйняття, розуміння, діалог. Тому відповідний добір мовних засобів, які допомогли б зав'язати контакт і збудувати певні відношення, належить до важливих комунікативних завдань кожного мовця» (Стингач, Торчинська, 2022, с.10) Отже, воно може бути використане для встановлення контакту, вираження поваги або неповаги,

спонукання до дії, вираження емоційного ставлення. Прагмалінгвістичний аналіз апелятивів дозволяє виявити, які стратегії використовують мовці для досягнення своїх комунікативних цілей та як змінюється значення звертання залежно від комунікативної ситуації. Тобто, мета спілкування, умови і ситуації, ролі і стосунки учасників комунікації, а також їх емоційний стан визначають реальний мовленнєвий простір, у якому функціонує звертання. Жива ситуація спілкування визначає вибір мовної одиниці звертання, також його форму, інтонацію в процесі побудови мовного контакту мовців.

Визначення звертання як інтонаційно виділеного компонента речення, що називає істот чи персоніфіковані предмети, яким адресоване мовлення, запропоноване К. Шульжуком, наголошує на виокремленні його від інших частин речення за допомогою інтонації та підкреслює його комунікативну функцію (Шульжук, 2004, с.171).

Окрім того, Л. Топчий наголошує, що звертання «як поліфункціональна одиниця, передусім виконує апелятивну (власне «кличну») та, оформлене закличною, вставною чи питальною інтонацією, контактовстановлювальну функції» (Топчий, 2021, с. 108). Тобто, інтонація є визначальним елементом у представленні багатогранності мовної одиниці звертання. Вона надає конкретного емоційного відтінку, що допомагає мовцеві чітко виразити своє ставлення або наміри до співрозмовника, а адресатові – правильно інтерпретувати комунікативне повідомлення.

Як комунікативна категорія, звертання виконує низку завдань: організовує взаємодію між мовцями, відображає соціальні аспекти спілкування. С. Тихоніна визначає звертання як один «із найчастіше вживаних мовленнєвих актів, що є невід'ємною частиною мовленнєвого етикету та системи ввічливості загалом. Формулам звертання в кожній мові притаманні свої національнокультурні специфічні риси» (Тихоніна, 2018,с.67). Така національно-культурна специфіка форм звертань підсилює прагматичний потенціал.

Відповідно, М. Скаб виокремлює такі складники ситуації: «1) учасників (партнерів) мовленнєвих актів, або комунікантів, їх властивості та взаємозв'язки; 2) місце і час висловлюваного акту, причому наголошують на тому, що основні складники ситуації не можна сприймати ізольовано, а лише у поєднанні та взаємозв'язках; саме так вони витворюють конкретні ситуативні зв'язки та умови, релевантні як для реалізації, так і рецесії продукованих висловлювань; 3) мету (намір) висловлення тексту, тобто те, чого автор вияву бажає ними досягнути в адресата; 4) середовище, у якому реалізуються мовні прояви; 5) форма мовлення – усна чи писемна; 6) присутність предмета мовлення; 7) мовленнєвий контекст» (Скаб, 2002, с. 262).

Учасниками постають люди, які беруть участь в розмові, відповідно передавач (автор, мовець, адресант) та реципієнт (адресат), взаємозв'язки між якими можуть бути соціальні, що вказують на симетрію або асиметрію стосунків, тобто охоплюють партнерські або приятельські відносини вищого з нижчим, наприклад керівником та підлеглим; або ж психологічні, що виявляються в спільних знаннях, досвіді, ставленні до теми. Також середовище впливає на характер спілкування, де відбувається розрізнення офіційних та неофіційних ситуацій. Усне мовлення відрізняється спонтанністю, використанням просодичних елементів, міміки та жестів. Комплекс чинників та умов, які мовець має враховувати для ефективного спілкування називають прагматичною пресупозицією (Скаб, 2002, с.264). Цей термін підкреслює, що успішна комунікація залежить не тільки від змісту висловлення, а й від контексту, в якому воно відбувається. Мовець має враховувати різні елементи ситуації, наприклад соціальні, культурні, емоційні, щоб обрати відповідні слова та формулювання. Це дозволяє уникнути непорозуміння. Комунікативна компетенція є головним аспектом мовленнєвої культури, яка визначає здатність особистості висловлюватись адекватно (Скаб, 2002, с.264). Адекватність розуміємо як вміння адаптувати мовлення до конкретних умов, знання соціальних норм, що сприяє успішному спілкуванню.

Апеляція, як комунікативно-прагматична функція, реалізується в сучасній українській мові різними способами. М. Скаб виокремлює три основні моделі і ми пропонуємо власну назву його класифікації з метою конкретизувати та виокремити диференційні реалізації кожного способу апеляції в сучасному українському мовленні, враховуючи специфіку комунікативної спрямованості залежно від синтаксичної інтеграції та інтенцій мовця:

1. Автономна апеляція – вокативна форма імені, що є окремим самостійним висловленням, та яке виокремлене інтонаційно в усному мовленні та пунктуаційно в писемному.

2. Імперативна апеляція – вокатив або його функційний еквівалент, що є ядерним компонентом висловлювання у поєднанні з предикатами-імперативами.

3. Інклюзивна апеляція – вставлені елементи або приєднанні до висловлення, що містять суб'єкт і предикат-неімператив (Скаб, 2002, с. 269).

Оскільки, мовленнєві акти, як ми зазначали раніше, мають соціально-орієнтовний характер, варто зауважити, що вибір звертань відображає складну систему соціальних взаємодій у суспільстві. «Мовленнєве спілкування відбиває реальну систему життєдіяльності людей, і тому в ньому певною мірою виявляються особистісні риси комунікантів та їхнє суспільне становище» (Ясакова, 2016, с.206). Тобто, вибір звертань детермінований низкою соціальних чинників, серед яких вік, стать, статус. За допомогою цих чинників формується своєрідна матриця комунікативної взаємодії, в якій кожен елемент має свій вплив на вибір мовних форм, зокрема звертань, якими послуговуються мовці в різних ситуаціях спілкування.

В нашому дослідженні ми будемо спиратись на класифікації прагматичних функцій М. Скаба:

1) «Номінація адресата мовлення може: 1) вказувати на адресата, позначати (проте не називати) його; 2) називати адресата з метою виокремити його з групи осіб, що можуть бути потенційно адресатами мовлення; 3)

називати адресата з метою позначити (запропонувати, відрегулювати, змінити тощо) стосунки між ним і іншим учасником комунікативного акту (мовцем); 4) називати адресата з метою дати йому певну характеристику, оцінку, тим самим виявивши свої (адресанта) емоції; 5) імітувати називання адресата, вносячи у висловлення таким чином певні модально-сміслові відтінки; 6) називати адресата з метою дотриматися ustalених у конкретному суспільстві в конкретний час правил та норм мовленнєвої поведінки» (Скаб, 2002, с.295).

2) 1) дейктично-контактна функція; 2) номінативно-контактна функція; 3) номінативно-вирізняльна функція; 4) номінативно-ідентифікуюча функція; 5) соціально-регулювальна функція; 6) оцінно-характеризуюча функція; 7) спонукальна функція; 8) власне контактна функція; 9) етикетна функція (Скаб, 2002, с. 298).

Розуміння того, що апелятив виходить за межі базової ідентифікації адресата, а також може виокремлювати, позначати стосунки між учасниками дає змогу глибше дослідити комунікативний акт. Симбіоз використання двох класифікацій допоможе проаналізувати різні способи взаємодії мовців через вибір звертань, комунікативні наміри, соціальні контексти та міжособистісні стосунки.

1.1.3. Апелятивна природа українських особових займенників

Як зазначає Н. Ясакова: «Дослідники наголошують, що поле адресатності формується обмеженим вибором мовних засобів, з-поміж яких центральними є одиниці, що мають граматичне значення другої особи» (Ясакова, 2016, с. 242). Прагматичний контекст протиставлення однини і множини представлений в опозиції 'я — ми', де «значно ширший функційний потенціал має множинний компонент», то тоді в опозиції займенників 'ти – ви' «багатство функційного варіювання властиве більшою мірою першому компонентові» (Ясакова, 2016, с. 242). Тобто, здатність особових займенників прямо вказувати на адресата мовлення для встановлення з ним/нею комунікативного контакту, вказує на те, що на відміну від займенників першої

особи, займенники другої особи динамічніше спонукають співрозмовника до взаємодії.

«В українській мові існує три займенники на позначення другої особи – ‘*ти*’, ‘*ви*’ і ‘*Ви*’, які є індикаторами суспільної та соціальної дистанції між мовцями» (Рушак, 2014, с. 164). На думку М. Скаба: «Серед способів апеляції до однієї особи, які більшою чи меншою мірою притаманні українській мові, виділяємо: 1) “тикання” - оформлення апеляції до однієї особи займенниковим іменником *ти* та похідним від нього займенниковим прикметником *твій*, граматичними формами дієслова другої особи однини, формою однини в минулому часі; 2) ”викання” - граматичне оформлення апеляції до однієї особи займенниковим іменником *ви* та похідним від нього займенниковим прикметником *ваш*, граматичними формами дієслова другої особи множини, формою множини в минулому часі (Скаб, 2002, с. 279).

Зокрема, *ти* виражає більшою мірою ступінь соціальних відносин та близькості, ніж *Ви*, який використовується як ввічлива форма або нейтральна, що виражає ступінь дистанції у формальному спілкуванні, а от займенник *ви* вказує на множинність адресатів. Якщо прагматична функція займенників *ти – ви* в письмовому мовленні маркується орфографічними засобами, зокрема написанням великої та малої літер, то в усному мовленні розмежування характеру соціальних відносин або вказування на множинність мовців зумовлюється соціальним статусом та сприйняттям ролей мовців.

М. Скаб зазначає, що «у всіх випадках, коли для вираження апеляції вживаються займенники 2-ої особи (... практично всі конструкції з особовими займенниками *ти, ви*), ці займенники перебувають у кличному відмінку» [20, 2002, с. 70]. Тобто, дослідник пропонує розглянути статус займенників *ти, ви* як форми кличного відмінка, а не традиційного називного, підкреслюючи це тим, що «поняття омофлексії форм називного та кличного відмінків стосується не тільки іменників, а й інших іменних частин мови. А оскільки 2-а особа - це завжди (і тільки) адресат мовлення, то цілком логічним видається твердження, що прямим відмінком (початковою формою) займенникового іменника 2-ої

особи є форма кличного відмінка, а форми називного для цієї грамеми взагалі не існує» [20, 2002, с. 70]. Важливим аспектом апеляції є саме звернення, оскільки в центрі уваги перебуває адресат, до якого звертаються. Семантика ж звертання реалізується в конструкціях *ти, ви* через три обов'язкові семи – персональність, спонукальність і другособовість [20, 2002, с.97]. Важливо зазначити, що і емоційний аспект таких конструкцій виокремлюється інтонаційно в спонтанному мовленні, що супроводжується підвищенням тону, паузами. Просодична структура, навіть без лексичного вираження у формі іменника, дозволяє слухачеві/слухачці чітко ідентифікувати, що до нього/неї звертаються.

1.2. Підходи до студіювання засобів апеляції в англійській мові

У західній науковій традиції для позначення мовних одиниць, що виконують апелятивну функцію, є своя система термінів, яка дещо відрізняється від української. Для позначення мовних одиниць, що позначають адресата мовлення, вживають такі терміни: «terms of address» (Braun, 1988), «forms of address» (Brown and Gilman, 1960), які пропонуємо перекладати як «терміни на позначення адресатності¹» та «форми звертання». Вони також акцентують увагу на соціолінгвістичному аспекті. Також поширеним є вживання терміна «vocative» («вокатив»), де він має ширше значення, ніж український «вокатив», оскільки в англійській мові немає кличного відмінка, «vocative» позначає: функціональну категорію та синтаксичну позицію, на відміну від української мови, де «вокатив» — це конкретна граматична форма, а в англійській «vocative» — це комунікативна роль (Рушак, 2014, с. 162).

Форми звертань в англійській мові активно досліджували такі науковці: Р. Браун та А. Гілман [35], Ф. Браун [32; 33], М. Кук [36], Г. Ліч [48], М. МакКарті та А. О'Кіфф [50] та ін.

К. Бюлер проілюстрував співвідношення дихотомій мовних функцій за таким поділом: реперезентативну, що пов'язана із семантикою, де знаки

¹ Тут і далі переклад цитат з англійської авторки – Ольги Сліпченко

відіграють роль символів; експресивну, що корелює з прагматикою та реалізується через знаки-симптоми; та апелятивну (функцію звертання), де знаки виконують роль сигналів (Бацевич, 2011, с. 64).

Беремо за основу теоретичну базу М. МакКарті та А. О'Кіфф, які ґрунтовно виклали матеріал попередніх досліджень поняття вокатива, звертання та пропонуємо власний підхід до класифікації мовних явищ:

1) граматичний: відповідно до традиційного вивчення дослідники зосереджувались на вокативі як граматичному відмінку, але вже в період ХХ ст. це поняття виходило за межі синтаксичних структур, що вказувало на його особливу комунікативну природу. (McCarthy and O'Keeffe, 2003, с. 2). А. Цвікі 1974 року розширив розуміння вокативів, розрізняючи «calls» (звертання, виклики) та «addresses» (адресації) на матеріалі аналізу іменників та іменникових словосполучень (Zwicky, 1974). Р. Квірк, Дж. Ліч та інші дослідники продовжують розглядати в граматиці звертання як соціальну функцію, що виражає відносини між учасниками (Quirk, 1985).

2) соціолінгвістичний: Д. Хук зробив значний внесок у розуміння соціальних аспектів звертань, розробивши шкалу, що показує, як різні форми звертання відображають відносини влади та близькості між людьми (Hook, 1984). Шкала демонструє збільшення дистанції, використовуючи титули, та збільшення близькості, використовуючи імена або пестливі слова. Також, автор зазначив зростання використання імен у американському суспільстві, що свідчило про його демократизацію.

3) прагматичні підходи: в 1990-х роках Л. Вуд та Р. Крогер інтегрували вивчення форм звертання з теорією ввічливості П. Браун і С. Левісона, наголошуючи на ролі негативної ввічливості над позитивною, де статус співрозмовника переважає над солідарністю під час вибору форм звертання (McCarthy and O'Keeffe, 2003, с. 4).

Отже, звертання є важливим елементом комунікації, який відображає соціальні відносини та комунікативні цілі. Е. Дейвіс виокремлює звертання за двома його функціями – ідентифікуючою та експресивною. Перша полягає у

вказівці на того, до кого звертається мовець та реалізується за допомогою контекстуальних чинників. А друга – є маркером вербалізації емоційного фону комунікації, що репрезентує ставлення мовця до адресата, та відображає ступінь формальності чи неформальності їхніх взаємин крізь призму концепції дистанції і солідарності (Davies, 1986, с. 93).

До прикладу, Ф. Кляйнкнехт і М. Соуза відповідно до Ф. Браун виокремлюють три визначення звертання, що спрямовані на функційний аспект: «вільні», «номінальні», «форми звертання» відповідно (« (a) free (b) nominal (c) forms of address») (Kleinknecht & Souza, 2017, с. 260). Наприклад, вільною формою звертання є та, що розташована переважно на периферії речення та виконує функцію адресатності, напр.: *Mr. Meier, may I talk to you for a moment?*. Номінальні апелятиви ідентифікують адресата через іменники, займенники, тощо і є граматично інтегрованими: *Does the lady have another order?*, де звертання до *lady* є підметом в реченні. Загальна категорія «форм звертання» спрямована на встановлення контакту з адресатом незалежно від синтаксичного зв'язку, вона може складатись з граматично інтегрованих займенників (bound forms), так і з номінальних апелятивів (free forms): *Do you come along to the picture?* (Braun, 1988, с. 12), *Mr. Meier will meet you!*.

Це означає, що вони безпосередньо служать для звернення до адресата, підкреслюючи свою прагматичну роль не залежно від граматичних зв'язків у реченні. Номінальний характер передбачає, що звертання можуть бути виражені іменниками, прикметниками чи займенниками, виконуючи функцію ідентифікації адресата. Проте, діахронійні зміни можуть призводити до того, що відбувається граматиалізація форм звертань, вони набувають нових значень та втрачають оригінальну адресатну функцію.

Гнучкість звертань пояснює їхнє широке використання в різних мовних регістрах, зокрема розмовному.

1.2.1. Займенникова репрезентація звертання в англійській мові

Впливовою стала праця Р. Брауна і А. Гілмана 1960 року, яка запровадила концепцію «семантики влади», на основі якої вчені продемонстрували, що

займенникові форми «Т/V» (тобто ти, ви) залежать від вибору мовців відповідно до їх соціальних відносин між один одним (Brown, Gilman, 1960). У XIII ст. під впливом французької мови англійська почала використовувати займенник другої особи множини «уе» не лише для звертання до двох чи більше адресатів, але – за певних обставин – також і для звертання до одного адресата. Багато індоєвропейських мов досі зберігають це розрізнення між двома займенниковими формами звертання до одного адресата (McCarthy and O’Keeffe, 2003).

З поширенням вжитку множини з’явилися два аспекти вживання займенників:

1) вертикальний, де множину або ввічливу форму займенників використовують для позначення тих, в кого статус «вищий», а однину або фамільярні займенники – в кого статус «нижчий»;

2) горизонтальний, де використання множини або ввічливої форми займенників вказувало на рівність між мовцями, які не є близькими, а використання однини або фамільярних займенників – на рівність між мовцями, які є близькими (Braun, 1988, с. 16). Горизонтальний аспект займенникового вживання, де важлива взаємність у використанні звертань, є більш значущим, та підкреслює, що займенники рідко є маркерами позначення соціальної ієрархії. В межах спільноти є певні стилі звертання, типові для соціальних груп або окремих мовців (відповідно до ідеології). Р. Браун та А. Гілман описують спонтанне використання займенника *ти* як вираження гніву або близькості, а спонтанне використання займенника *Ви* – як вираження поваги або дистанції в європейській літературі минулих століть (Braun, 1988, с. 16).

Дослідження, проведені багатьма науковцями щодо засвоєння дітьми особових та присвійних займенників, а також форми звертання показують особливість соціального аспекту використання апелятивів. В одному з таких досліджень, було виявлено, що діти використовують звертання як інструмент для встановлення контакту (McCarthy and O’Keeffe, 2003, 2003, с. 3). Вони вчать розрізняти формальні та неформальні звертання, адаптувати свою

мову до різних співрозмовників для того аби опанувати використання різних мовних засобів на позначення адресації в соціальному просторі.

1.2.2. Способи номінації адресата в англійській традиції

Попри втрату розрізнення займенникових форм в англійській мові, статусні відмінності можна передавати через використання титулів та номінативних іменників у формі звертання.

Р. Браун та М. Форд розрізняють в американській англійській мові іменні звертання через використання імен (FN – First Name) та використання титулів + прізвищ (TLN – Title + Last Name). Титули позначені такими формами: *Mr/Mrs, Dr, Senator* ‘містер/місіс, доктор, сенатор’ тощо (Braun, 1988, с. 16). У рівноправних соціальних зв’язках обмін використання імен (FN) у формі апелятивів використовують симетрично, це означає близькість, на відміну від формального апелятиву у формі титулу + прізвище (TLN), який переважно використовують лише на етапі знайомства, і він сигналізує про дистанцію. Нерівноправність у віці чи статусі зумовлює асиметричне використання апелятивів у формі номінацій. Інші варіанти іменних звертань можна виокремити за такою класифікацією ієрархії поваги: T – titles – титули (*Madam, Sir, Miss* - мадам, сер, міс), які є більш шанобливими, ніж титули + прізвище; лише LN – Last Name – прізвище, які посідають проміжну позицію; MN – multiple names – плюральне номінування – є найбільш неформальним (Braun, 1988, с. 16). Отже, вибір звертання до адресата залежить від когнітивної та соціальної важливості для мовців.

До прикладу, звертання *Mrs* у XVIII ст. позначало жінку з високим соціальним статусом, а не вказувало на її сімейний стан, тоді як *Miss* застосовувалось лише до незаміжніх дівчат і дорослих жінок. Сучасне розуміння змінилось і передбачає, що *Mrs* позначає заміжню жінку, а *Miss* – незаміжню незалежно від віку. Поява титулу *Ms* став аналогом до чоловічого *Mr*, що дозволило звертатись до жінок незважаючи на їхній сімейний статус (Erickson, 2014, с. 3). Це дозволило усунути історичну гендерну асиметрію в титулуванні жінок, якої не існувало в звертаннях до чоловіків. В такий спосіб,

титул *Ms* сприяє уникненню припущень щодо особистої сфери адресатки, що є особливо значущим в офіційній комунікації та професійній кореспонденції, де пріоритетним залишається збереження нейтральності. Усний дискурс, який є предметом нашого дослідження, становить відносно низьку частотність вживання титулів, оскільки в розмовному мовленні спостерігається домінування імен, прізвищ або інших форм звертання.

1.2.3. Вивчення засобів апеляції крізь призму теорії ввічливості

Як стверджує М. Шііна «якщо адресат перебуває на відносно вищій позиції, ніж мовець, то мовець має використовувати поважний тип звернення до адресата» (Shiina, 2003, с. 59-60). Вікова різниця є важливим маркером вибору звертання, проте може нівелювати іншими факторами. Наприклад, гендерний аспект, що також переплітається з культурними нормами та стереотипами. Запропонована концепція П. Браун та С. Левінсона «позитивного та негативного обличчя» (positive/negative face) (Brown, Levinson, 1987) спрямована на збереження публічного образу мовця та мінімізацію розбіжностей у спілкуванні, тобто бути визнаним та поважати інших або бути вільним від нав'язаних дій (Deu, 1983, с. 108). В контексті гендеру, звертання можуть бути проявом як збереження так і загрози «обличчя», тобто публічного образу. Наприклад, звертання, які використовуються в спілкуванні між представниками різних гендерів, можуть сприяти підтримці позитивного іміджу як мовця, так і слухача (використання ввічливих форми звертань). Проте, в умовах гендерної ієрархії, певні звертання можуть стати джерелом «загрози обличчю» (зневажливі форми звертань). Гендерний аспект звертань також залежить від соціального статусу, найвпливовішого, на нашу думку, тому що, тут відбувається поділ на «вищий» та «нижчий». Але статусні відносини можуть бути як статичними (в контекстах чітко визначеної ієрархії), так і динамічними (в контекстах різних комунікативних обставин). Тож взаємодія віку, статі та соціального статусу створює складну систему лінгвістичних координат, в якій відбувається мовна поведінка комунікантів. Формування основи для вибору звертань зберігається

саме в цьому соціолінгвістичному просторі, що дозволяє глибше зрозуміти механізм соціальної взаємодії також і в контексті міжкультурної комунікації.

Досягнення близькості та спільної ідентичності, що є характерними складниками позитивної ввічливості, відбувається через «персоналізацію» та маркери ідентичності. Взаємне використання лише імені свідчить, що мовці відчують себе частиною однієї групи. Автори наголошують, що звертання, маючи конкретні прагматичні цілі, починають розмову, задають тон, показують відносини між мовцями. Використовуючи корпуси розмовної англійської мови Дж. Ліч дослідив функції звертань: привернення уваги, ідентифікацію адресата та встановлення соціальних відносин. А також кваліфікував вокативи, що відображають ступінь знайомства між мовцями (Leech, 1999).

1.3 Вивчення звертання в українському та англійському дискурсах у порівняльному аспекті

Порівняльний аналіз англійської та української лінгвокультури виявляє істотні відмінності в підходах до ввічливості. Як зазначають Л. Гнатюк та Ю. Деревянко: «В англійськомовних соціумах домінує негативна ввічливість, яка підтримує незалежність учасників спілкування, тому поширені фатичні висловлення (розмови ні про що) для підтримання контакту, однак входження надто далеко в особистісну сферу інтерлокутора не є прийнятним, навіть у реляціях близьких собі людей» (Гнатюк, Деревянко, 2021, с.65). В системі звертань це може бути виявлене в більш формалізованому вигляді, для збереження особистого простору співрозмовника та уникнення надмірного втручання в його приватне життя. Натомість, «в українськомовному просторі домінує позитивна ввічливість, скерована на посилення позитивного іміджу (візерунку) адресанта через демонстрацію переживання адресанта справами адресата» (Гнатюк, Деревянко, 2021, с.68). Такий контраст відображає глибинні культурні цінності: індивідуалізм і приватність у англійському світі проти колективізму й емоційної відкритості в українській культурі.

Культурні норми відіграють вирішальну роль у формуванні системи звертань в кожній мовній спільноті. Л. Богуславська та Б. Сірик виокремлюють, що «звертання – це, насамперед, називання імені адресата, індексація його соціального статусу і вербальне вираження свого суб'єктивного відношення до людини» (Богуславська, Сірик, 2020, с.105). Культурний контекст вибору апелятивів мовцями формує очікування, щодо того, які звертання будуть доречними в певних ситуаціях.

На думку М. Скаба: «Досить часто елементи апеляції (як ті, що представляють предметну частину змісту, так і репрезентанти предикатної частини) служать не для зав'язування реального мовленнєвого контакту з конкретним адресатом, а використовуються для вираження найрізноманітніших емоцій мовця. У цьому випадку можна констатувати, що своєю периферією функціональна сфера апеляції накладається на функціонально-семантичне поле експресивності» (Скаб, 2002, с. 36).

Тобто, українським звертанням притаманна здатність виходити за межі першочергової апелятивної функції та висвітлювати емоційну експресивність в прагматичному вияві. Апелятиви слугують не лише ідентифікаторами особи, а й вказують на внутрішній стан мовця, його ставлення до адресата за допомогою вираження оцінного судження безпосереднього контексту.

В англійській мові, «звертання – важлива форма мови, яка показує, як мовець думає, і визначає його стосунки зі співрозмовником. Іноді вибір неправильного звертання може перешкодити ефективній комунікації між мовцем і слухачем. Вони слугують індикаторами стосунків між мовцем і слухачем з точки зору соціального статусу та дистанції. Це тип емоційного ресурсу, який може бути використаний для комфорту і збереження «обличчя»» (Jalal, 2024, с. 3). Звертання є дзеркалом кризь призму якого мовець бачить когнітивне відображення стосунків зі своїм співрозмовником.

Д. Бібер та інші дослідники виокремлюють звертання в англійській мові як важливий соціальний акт, що відіграє важливу роль в підтримці контакту між учасниками розмови, та представляють категорії виокремлення звертань

за шкалою від близьких стосунків до дистанційованих: «endearments (*honey*), kinship terms (*Daddy*), familiarisers (*dude*), first name familiarised (*Johnny*), first name full form (*John*), title and surname (*Mr. Smith*), honorific (*Sir*), nickname (*Speedy*), and even elaborated nominal structures» (Biber та ін., 1999, с. 1141). Відповідно до зазначених типів, пропонуємо українські варіанти: пестливі звертання, терміни спорідненості, фамільярні, зменшувально-пестливі форми імені, повна форма імені, титул і прізвище, шанобливе звертання, прізвисько, розширені номінативні структури, що становлять кілька елементів. Отже, мовний вибір звертання репрезентує передбачуваний характер зв'язку між адресантом та адресатом, що являє собою навмисну, цілеспрямовану стратегію, глибоко вбудовану в соціальну взаємодію. Коли мовець обирає певний тип апеляції до когось, першочергово, він вже знає з ким буде розмовляти, тобто має визначену цільову аудиторію. По-друге, він активно бере участь в побудові та підсиленні певної динаміки в міжособистісному зв'язку. Тож, цей вибір свідомий чи підсвідомий розкриває інформацію про характер стосунків між мовцями.

Тобто, вибір звертання, свідомий чи несвідомий, демонструє як мовець сприймає свій соціальний статус відповідно до слухача, рівень близькості, який він відчуває, що відповідно впливає на характер взаємодії та формує подальший тон усієї комунікації. Тому, так би мовити, неправильний вибір звертань, може стати перешкодою ефективного спілкування. Помилкова оцінка належного рівня формальності розмови, або ж вираження видимої фамільярності може призвести до непорозумінь або навіть конфліктів.

Як ми описували вище, праця Р. Брауна та А. Гілмана «The pronouns of power and solidarity» стала фундаментальною для окреслення семантики влади та солідарності, зокрема і в англійській мові. Під час розмови мовці не можуть мати однаковий рівень взаємодії, тобто часто передбачена асиметрія влади, де один з учасників здійснює більший контроль над дискурсом та поведінкою іншого мовця. Реалізація такого прояву буде помітна через використання формального звертання від одного з комунікантів, безпосередньо з

називанням посади, тобто титулу та прізвища, до іншого через використання неформального звертання – лише ім'я. В такий спосіб, мовці сигналізують ієрархію в їхніх стосунках, в яких ієрархія вибудовується де-факто, іншими словами кожен з комунікантів погоджується на взаємодію «вищий» з «нищим», або ж «нищий» з «вищим». Це ілюструють такими прикладами: «стосунки між бабусею та дідусем та онуком залишаються в межах солідарності, але вони передбачають різницю у владі через вік. Натомість, стосунки між двома друзями є солідарними та рівноправними, оскільки вони зазвичай не відрізняються за рангом. Нарешті, двоє незнайомців, які сидять поруч один з одним у літаку, не розділені різницею у владі, але вони не відчують емоційної близькості» (Моуна, Аргоуо, 2020, с. 291).

За теоретичним аналізом, функційне навантаження у використанні звертань в українській та англійській мовах підкреслюють лінгвістичні та культурні розбіжності. В українській мові кличний відмінок та вживання номінатива у функції звертання є не лише граматичними маркерами позначення адресата, а й потужними маркерами емоційного вираження. Це дозволяє передавати широкий спектр почуттів від прихильності або захоплення до несхвалення чи розчарування. Така прагматична ідентифікація адресата відбувається і через інтонаційне вираження, що підсилює чи зменшує навантаження висловлення.

На противагу цьому, в англійській мові звертання переважно зосередженні на підтриманні формальності та регулюванні соціальної дистанції. Використання стратегії збереження обличчя є важливим аспектом ввічливої комунікації, а прагматична функція переважно спрямована на мінімізацію конфліктів та регулювання міжособистісних і комфортних відносин для всіх комунікантів.

1.4 Дискурсивні особливості жанру подкасту

За визначенням А. Шлейхера, мова є живим організмом, який постійно розвивається та трансформується залежно від кожного наступного покоління і спільноти, які її використовують. Мова завжди адаптується до лінгвістичних

зрушень, які витісняють застарілі елементи, для того, щоб з'явилися нові, особливо в контексті комунікативних потреб.

Еволюція мови найбільш виражена в розмовному дискурсі. Природна гнучкість мовлення відображає несвідоме застосування комунікантами змінених мовних конструкцій. В спонтанному мовленні це явище зумовлене потребою швидко реагувати на контекст ситуації, реагуючи на потреби мовців в реальному часі.

Як зазначає, Т. ван Дейк «Значна частина повсякденних розмов є спонтанною та має багато властивостей імпровізованого мовлення: паузи, помилки, виправлення, фальстарту, повторення, накладання тощо» (Dijk, 1997, с. 4). Отже, «розмова (за винятком розмов по телефону) відбувається в особистих зустрічах між користувачами мови, які беруть участь у безпосередній взаємодії, організованій зміною черг. Тобто, під час розмови мовці зазвичай реагують на те, що сказав чи зробив попередній комунікант.

Спонтанне мовлення, або іншими словами, непідготовлене мовлення, має особливості імпровізованого мовленнєвого акту та відбувається природно в повсякденних розмовах. На відміну від запланованих діалогів або написаного тексту, спонтанність передбачає необхідність формулювати думки в реальному часі. Комунікація в контексті діалогічної взаємодії відбувається почергово, тобто за принципом інтерактивної зміни комунікативних ролей, де кожен учасник виступає в ролі адресанта і адресата. Це призводить до пауз, іноді й граматичних помилок або зміни напрямку теми чи повторення певних слів для підвищення їх значущості. Такі особливості не є ознаками поганого володіння мовою, а показниками когнітивного процесу, який виражений в реактивному характері кожного наступного висловлення контекстуально зумовленого мовленнєвою поведінкою учасників розмови.

«Також усний дискурс може використовувати інтонацію та наголос для підкреслення важливих або визначних понять. Зрештою, теми в усному дискурсі, особливо в незапланованій розмові, мають меншу складність і, зазвичай, коротші» (Dijk, Kintsch, 1983, с. 202).

Взаємодія, яка відбувається віч-на-віч, містить помітну кількість контекстуальної інформації, вираженої різними варіаціями висоти тону, щоб наголошувати на серйозних темах обговорення і тонко передавати своє ставлення і позицію щодо цього. «В усному дискурсі інтонація речення – поєднання елементів наголосу, висоти, звуку, тону, якості голосних, ритму та швидкості – залежить не лише від основних семантичних та прагматичних ознак, але й від межі речень та підрядних частин, межі початку та кінця епізодів, розташування, контрастивного значення» (Dijk, Kintsch, 1983, с. 283). Тож, зміна просодичних елементів може повністю перетворити сенс, не лише змісту, але й окремого слова. А спільна динаміка невимушеної розмови, де теми постійно змінюються, виражає пріоритет доступності і легкості у взаємодії мовців над складною тематикою.

Яскравим прикладом феномену спонтанного мовлення в сучасному медіапросторі є подкасти. «Подкаст – це дуже популярна форма нових медіа, яку визначають як цифрову версію радіошоу, вона тісно пов'язана з блогами та відеоблогами, які є онлайн аудіо-відео продуктами» (Hârțan, 2023, с. 53). Невимушена атмосфера та фокус на живому обміні думками, притаманні саме для цього типу мовлення, лінгвістичними особливостями якого є паузи, зміна теми, самовиправлення.

Творці подкастів часто наголошують, що «важливим аспектом розмовної мови є те, що у людини є лише один шанс донести щось добре» (Verniers, 2022, с. 20). Це означає, що подкасти є своєрідними фіксаторами розмови в певний час на певну тему, де вони мають одну спробу для того аби донести свою думку. Тож, ведучі прагнуть до вільного обговорення тем для збереження автентичності мовлення через подкасти.

І. Страшко розглядає «подкаст як зафіксований у цифровій формі продукт людської діяльності, що характеризується змістовною завершеністю і інформаційною самодостатністю, відображає особливості мови і мовлення, свідомості і мислення людини певної соціокультурної традиції» (Страшко, 2017).

Як зазначає Г. Царик, подкаст як жанр медійного дискурсу розглядають в трьох семіотичних аспектах. В кодовому вимірі розрізняють такі форми подкасту: монологічні, діалогічні, групові, гібридні подкасти; в інформаційному – виражена різноманітна тематична категорія подкастів: художні, наукові, освітні, політичні, журналістські, та інші з гібридними форматами; та в культурному вимірі аналізують подкаст з погляду оцінної інтерпретації аудиторії та її особливостей» (Царик, 2023).

Різнманітна тематика подкастів у поєднанні з культурно-специфічним вираженням звертань, створюють простір, де і форма і зміст є нерозривним цілим, що також впливає і на вибір звертань подкастерами. Відображення культурного різноманіття залежить від соціального контексту, аудиторії. Наприклад, це може простежуватись у виборі формальних чи неформальних мовних засобів, відповідно до усталених норм.

Оскільки подкастинг виходить за межі лише комунікативної функції, мовні засоби, відіграють фундаментальну роль у формуванні ідентичності та наголошують на культурному контексті їх вибору. Прагматично навантажені мовні засоби, зокрема звертання, часто є результатом несвідомого оперування та інтуїтивним використанням зазначеної селекції. Подкасти є носіями культурного мовного артефакту з віддзеркаленням самоідентифікації через соціальну взаємодію зі співрозмовником, або співрозмовниками та запрошеними гостями. Мовні рішення ведучих сприяють створенню відчуття приналежності до конкретної комунікативної культури.

Отже, спонтанне використання конкретних форм звертань віддзеркалює прийняті в певній культурній спільноті норми та очікування цільової аудиторії, де офіційні форми звертань будуть сигналізувати про повагу або ж експертність, а фамільярні – створювати невимушену атмосферу. Визнання статусу співрозмовника корелює з дотриманням певних правил, прийнятих у суспільстві, а використання неформальних апелятивів вказують на спільний соціальний статус або ж бажання зблизитись.

Особливо важливим є вибір звертань в контексті цільової аудиторії, наприклад слухачів подкасту. Головні спікери формують комунікативний простір інтуїтивно чи свідомо, використовуючи формальні чи неформальні звертання, і переходять з обговорення однієї тематики на іншу плавно чи опосередковано. Це впливає на сприйняття контенту слухачами, залученості та загального враження від подкастів. Отже, звертання в контексті медійного дискурсу слугують одним із інструментів ефективної комунікації.

1.5 Класифікаційна схема дослідження

З метою забезпечення чіткого розуміння подальшого аналізу, вважаємо за необхідне здійснити стислий виклад характерних ознак прагматичних функцій апелятивів, функційний зміст яких є центральним для нашого дослідження:

1. **Дейктично-контактна функція:** вказує на адресата без конкретного, уточнювального його називання. Реалізація цієї функції відбувається через використання займенникових іменників *ти, ви* і їхніх похідних форм – займенникових прикметників *твій, ваш*. Такі звертання не називають адресата мовлення, тому що не містять сем, властивих конкретному адресату, а лише вказують на другого активного співрозмовника в певній комунікативній ситуації. Особливістю використання займенників *ти, ви* є те, що вони можуть стояти не лише в початковій формі, але й у будь-якій відмінковій парадигмі.

2. **Номінативно-контактна функція:** полягає у використанні власних або загальних іменників для встановлення контакту через називання одного, єдиного адресата, присутнього в розмові, без додаткових оцінно-характеризуючих сем.

3. **Номінативно-вирізняльна функція:** реалізується через використання апелятивів, що слугують для виокремлення однієї особи з-поміж кількох потенційних комунікантів.

4. **Номінативно-ідентифікувальна функція:** номінує адресата мовлення відповідно за професією, статтю, етнічною належністю тощо, що

дозволяє акцентувати увагу на релевантних характеристиках адресата. Звертання переважно стоять у постпозиції після займенникових іменників *ти, ви*.

5. **Соціально-регулювальна функція:** притаманна іменникам загальним назвам спрямованих на розподіл соціальних ролей між учасниками через встановлення бажаного для мовця контексту відповідної комунікативної ситуації. Вибір звертання сприяє розумінню її офіційного чи неофіційного характеру, встановлювати тон розмови та симетрію чи асиметрію статусів комунікантів через їх суспільні позиції.

6. **Оцінно-характеризувальна функція:** реалізація відбувається через номінації, що містять семи оцінки або характеристики. Насамперед, це будуть іменники з позитивною чи негативною ознакою особи, а також субстантивовані прикметники чи дієприкметники, що містять певні словотвірні засоби (суфікси із зменшувальним, пестливим, згрубілим значенням).

7. **Спонукальна функція:** спрямована на стимулювання адресата до певних дій, властива всім номінаціям адресата мовлення. Звертання, що виражене як окреме висловлення, поєднується з імперативами та на формальному рівні виражають всю семантику.

8. **Власне контактна функція:** полягає у підтримці мовцями комунікативного акту, що реалізується через апелятиви, які частково або повністю делексикалізувались у формі вокатива та сигналізують про бажання продовжити спілкування.

9. **Етикетна функція:** спрямована на реалізацію дотримання мовленнєвого етикету та суспільних норм, визначених та доречних у соціумі в певних комунікативних ситуаціях

Подальший аналіз доцільно здійснити в межах кожної функції і кваліфікувати звертання за адресатною ознакою. Досліджувані апелятивні одиниці будуть згруповані в окремі категорії:

- Звертання до ведучого подкасту;

- Звертання до гостя-співрозмовника;
- Звертання до групи осіб;
- Звертання до аудиторії;
- Риторичні звертання.

Також, варто зазначити модель поділу подкастів за їх структурою на фази, кожна з яких ґрунтується на комунікативних цілях та характерних типах висловлення:

- Початкова фаза – привітання слухачів, представлення гостей;
- Середина фаза – обговорення теми, дискусії, запитання та відповіді на них;
- Кінцева фаза – підсумок обговорених тем, висловлення подяки, прощання.

Висновки до розділу 1

Тривала зосередженість наукових праць на мовній одиниці «звертання» зумовлена її вагомою функційною роллю в комунікації, що обґрунтовує потребу її детального дослідження. Для поглибленого вивчення комунікативної функції звертань є важливим розглянути їх порівняльний аспект в межах української та англійської мов.

На позначення звертання в українській науковій літературі використовують «вокатив», «вокативну форму», «кличний відмінок», «апелятив», «номінацію адресата мовлення».

Звертанням в комунікативному вимірі української мови характерне вживання кличного відмінка. Сучасна амбівалентність його використання вказує на розхитування мовної норми, а саме використанням номінативної форми звертання поряд з вокативною.

Прагматичний вимір апелятивів полягає в реалізації номінативно-контактної функції, що сприяє встановленню та підтримці мовленнєвої взаємодії із співрозмовником; та вираження експресивності й емоційно-оцінних значень, що передає ставлення мовця до названого адресата. Функційно-прагматичний підхід розкриває стратегії вибору звертань мовцями,

зумовлені комунікативною метою, ситуативним контекстом, знанням мовленнєвих норм визначеної культурної спільноти, соціальним статусом та досвідом мовців.

Апелятивна природа особових займенників в українській мові представлена займенником *ти* як вираження близькості у відносинах та *Ви* як вираження ввічливої форми та рівня дистанції відповідно. Існує ще форма «ви», що вказує на множинність адресатів. Зважаючи на те, що друга особа завжди є адресатом мовлення, такі форми займенників слід розглядати як елементи апеляції виражені у формі кличного відмінка.

Для позначення звертань в англійській мові використовують такі терміни: «terms of address», «forms of address» («терміни на позначення адресатності», «форми звертання»), а також «vocative» («вокатив»), який виконує комунікативну роль, оскільки в англійській мові немає кличного відмінка, це зумовлює унікальність терміна в порівнянні з українським «вокатив».

Виокремлення двох функцій - ідентифікуючої та експресивної – реалізується за допомогою контекстуальних чинників вказівки на того, до кого звертаються і передачі емоційних станів мовця.

Концепція «семантики влади» демонструє, що вибір займенникових форм «Т/V» (тобто ти, ви) залежать від соціальних відносин комунікантів. Множинна форма займенників вказує на «вищий» статус, а однина – на «нижчий», до того ж *ви* вказує на вираження поваги і дистанції, а *ти* - на вираження близькості.

В американській англійській мові розрізняють номінативні одиниці у функції звертання через використання імен (FN – First Name) та використання титулів + прізвищ (TLN – Title + Last Name). Їх симетричне використання пояснює близькість взаємин між мовцями або їх формальну дистанцію; а асиметричне – пов'язано з нерівноправністю співрозмовників у віці чи статусі.

Запропонована модель П. Браун та С. Левінсона «positive/negative face» зосереджена на потребі збереження двох фундаментальних аспектів

«позитивного та негативного обличчя», що передбачає мінімізацію розбіжностей у спілкуванні, в якому учасники прагнуть до збереження публічного образу та його схвалення.

В анголомовному соціумі система звертань реалізується у формальному вигляді, що свідчить про збереження особистого простору. На противагу україномовному середовищу, де вибір звертання залежить від емоційного контакту з мовцем. Отже, звертання в українській мові орієнтовані не лише на встановленні контакту, а й на висвітленні емоційної експресивності, що вказують на внутрішній стан мовця, тоді як в англійській мові вони прагматично орієнтовані на ідентифікацію міжособистісних стосунків, де вибір звертання зумовлений соціальною дистанцією, де стратегія збереження обличчя є важливим маркером вибору звертань.

В спонтанному мовленні апелятиви є динамічними маркерами еволюції комунікативних елементів та мовних норм. Спонтанність у виборі звертань характерна як для живого спілкування, так і для подкастів, які є реалізацією особливостей мови та мовлення, нейролінгвістичних процесів людини в певному соціокультурному середовищі. Апелятиви є взаємозв'язком між індивідуальним вибором мовця, усталеними нормами, які є прийнятними в певній культурній спільноті та очікуваннями цільової аудиторії в імпровізованих комунікативних ситуаціях.

Отже, спонтанне використання звертань слугує індикатором відтворення певних культурних моделей, які регулюють міжособистісне спілкування та взаємодію в конкретній, визначеній лінгвокультурній спільноті.

РОЗДІЛ 2. ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІІ ЗВЕРТАНЬ В УКРАЇНСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ПОДКАСТАХ

2.1 Тематика обраних подкастів

Для прагматичного аналізу звертань було відібрано сім українських та сім американських подкастів 2025 року, які співвідносяться між собою за тематикою, жанровим розмаїттям, а в окремих випадках за титульною або концептуальною подібністю. Вибірка подкастів зумовлена необхідністю охопити широкий діапазон комунікативних ситуацій та соціальних контекстів у спонтанному мовленні. Різна тематика та жанрова варіативність – від політичних дискусій до лайфстайл діалогів – дозволяє простежити вибір форми звертання залежно від мети комунікації, індивідуального стилю мовлення, соціальних ролей мовців, націленості на аудиторію, що охоплює різні соціально-демографічні групи, та побудови або непобудови діалогу з нею. Застосування паралельної структури сприяє глибинному аналізу компаративного спрямування у використанні звертань в обох лінгвокультурах.

Проаналізуємо тематику обраних українських подкастів:

Подкаст **«Жовті Кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються | Оксана Забужко»** є культурологічно-дискусійним, де ведуча – журналістка та гостя – письменниця обговорюють нагальні проблеми української мови та стратегії посилення національної ідентичності в умовах російсько-української війни.

«Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?» є науково-розважальним, де ведучий в невимушеній атмосфері запитує запрошеного гостя-лікаря про біологічно-науковий феномени, як анатомія мозку тощо, щоб слухачам виклад інформації був зрозумілим незважаючи на соціальний-статус.

Подкаст **«Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»** розкриває актуальні культурні події в українському кінематографі та політичні новини за допомогою жанрової специфіки інтерв'ю, де запрошений актор може висловити свою позицію.

Розважально-розмовний подкаст **«Не мали дівки клопоту; Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»** зосереджений на дискусіях про дружбу, емоційне вигорання, розуміння себе. Ведучі подкасту – подруги, що продемонстровано через контекст розуміння інформації.

Подкаст **«ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини»** у форматі запитань відповідей об'єднує питання прийняття себе, важливість емоційного балансу та особистих кордонів. Ведуча подкасту - психологиня.

У подкасті **«Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі | Мирослава Козачук, FranchiseGroup»** обговорення, що виражене елементами мотиваційної бесіди, орієнтоване на популяризацію та масштабування франчайзингового бізнесу в Україні, запрошена гостя якого, є його успішною представницею, яка ділиться стратегіями його побудови.

Гумористично-дискусійний подкаст **«Підпільний подкаст #108 x Загайкевич, Ницо Потворно| Конфлікти з глядачами – Євсюков»** з ведучими та запрошеним гостем є стендап коміками, які демонструють атмосферу дружньої бесіди з обговоренням власних історій.

Проаналізуємо тематику обраних англійських подкастів:

Подкаст **«The Stacks: Ep. 359 It's Rooted in Our Past with Rebecca Nagle»** є культурно-аналітичним, де ведуча та письменниця крізь призму обговорення літератури обговорюють важливі соціальні та питання, що стосується рас в Сполучених Штатах Америки.

В розважальному подкасті **«2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»** розповіді про життєві ситуації набувають комедійного змісту, який орієнтований на прихильників стендапу.

«Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!» - політичний подкаст, що зосереджується на обговоренні внутрішніх суперечностей молодими ведучими, що прагнуть отримати чітке розуміння політики США.

Подкаст **«Call Her Daddy: Emma Chamberlain»** відбувається у вигляді інтерв'ю з елементами особистісних розмов між ведучою та медійною особою. Тематика зосереджена на обговоренні життєвого досвіду в медіа індустрії.

Психологічний подкаст **«Some Regrets: Thanks For Asking»** репрезентує обговорення по телефону, де кожен може поділитись особистими історіями із ведучою та слухачами, які прагнуть знайти рефлексії та підтримку від інших.

«Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfda» - бізнес-подкаст, який має на меті розкрити історії жінок, які досягли успіху в підприємницькій діяльності та поділитись натхненням для кар'єрних змін з іншими.

Комедійний подкаст **«Matt and Shane's Secret Podcast: Ep 552 - The Biggest Pig (feat. Luis J. Gomez)»** пропонує провокативні обговорення з нецензурним гумором. Стендап-подкаст призначений для викладу коміками думок в неформальному тоні з власною думкою.

2.2 Прагматичні функції звертання в українських подкастах

2.2.1. Дейктично-контактна функція

Звертання репрезентовані займенниковим іменником *ви* у формі знахідного відмінка *вас*, та у формі давального відмінка *вам*.

Звертання до гостя-співрозмовника:

Я вас вітаю («Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються| Оксана Забужко»)

Звертання від ведучої подкасту до гості-письменниці вжите на початку подкасту є прагматичним засобом вираження привітання, де займенник *вас* вказує на адресата, як на учасника комунікативного акту, не називаючи її імені. Використання шанобливої форми множини займенника *ви* демонструє повагу до статусу гості, підкреслює формальність та дистанцію між мовцями, що є типовим для офіційного спілкування і першого контакту з гостею.

Звертання до аудиторії:

*Зичимо ми **вам** всім міцного козацького* («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Звертання висловлене одним із ведучих подкасту спрямоване на широкую аудиторію слухачів. За контекстом, учасники подкасту перейшли до обговорення теми здоров'я та згадали про поширену захворюваність, зумовлену зміною сезонів та погодними умовами. Займенник *ми* репрезентує всіх учасників програми, від яких говорив і сам ведучий. Використання множинної форми апелятива *вам* є елементом встановлення відчуття спільності з аудиторією.

Отже, дейктично-контактна функція звертань в українських подкастах може бути спрямована на одного чи кількох адресатів, бути в початковій або серединній фазі подкасту і реалізовуватись як позитивною, так і негативною стратегією ввічливості.

2.2.2. Номінативно-контактна функція

Апелятиви виражені власними іменниками в кличному (*Ірино, Наталі*) і в називному відмінках (*Олеся, Наталі*). В наведених нижче прикладах власні імена називають конкретного адресата, тобто другого і єдиного можливого комуніканта, коли немає потреби виокремлювати його/її з-поміж інших потенційних співрозмовників. Такі приклади були зафіксовані лише в подкасті на психологічну тематику, де експертка відповідала на запитання кожної слухачки, які надіслали їй їх раніше із вказаним ім'ям в повідомленні.

Звертання до аудиторії:

Ірино, класне запитання («ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини»)

Відповідно до контексту, апелятив є початковою реакцією ведучої на поставлене запитання від підписниці і встановлює особистий контакт з єдиним можливим адресатом.

Олеся, в мене теж є таке відчуття («ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини»)

Звертання не містить додаткових оцінних або характеризувальних сем і виконує функцію встановлення контакту з адресатом, хоч й без можливої відповіді, оскільки є відповіддю на запитання слухачки подкасту. Апелятив використовується на початку репліки для продовження обговорення запитань. Це підкреслює особисту увагу до адресата, демонструючи близькість.

Тому, Наталі, я би пригадала («ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини»)

Звертання чітко ідентифікує адресата мовлення та вказує на перехід до висловлення власної думки мовця в межах обговорення запитань. Використання імені як симетрично маркованого свідчить про неформальну атмосферу розмови, що підкреслює особисту взаємодію.

Отже, номінативно-контактна функція звертань в українських подкастах спрямована для встановлення контакту з конкретно визначеною особою, може застосовуватись як на початковій так і на серединній фазах подкасту, зокрема в межах відповідей на запитання від слухачів і демонструє позитивну стратегію ввічливості.

2.2.3. Номінативно-вирізняльна функція

Звертання реалізовані через власні назви іменників у кличному (*Антоне*) та називному відмінках (*Сергій*), скорочену форму власної назви іменника (*Саши*) та іменниками у множині (*Пацани, Дівчата*).

Звертання до ведучого:

Тож, на наступний подкаст, Сергій, я буду в образі («Гуртом та вцент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Апеляція відбувається від одного ведучого подкасту, стендап-коміка, до іншого – політичного діяча. Мовець конкретизує особу з метою виокремити її з-поміж трьох учасників комунікативного акту подкасту. Звертання виражене під час обговорення планів щодо майбутніх епізодів на початку подкасту. Безпосереднє симетричне звертання на ім'я демонструє близькість та неформальний тон розмови.

Так, Антоне, так, звичайно («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Звертання адресоване у формі відповіді до стендап-коміка від політичного діяча підтверджує, що згода адресована конкретній особі. Це підсилює одностайність думки з адресатом та демонструє порозуміння співрозмовників. Апелятив є вираженням неформальних взаємин між мовцями.

Звертання до гостя:

Це в світі акторів, Саши, як рахується («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Звертання ідентифікує особу як експерта в акторському середовищі, знання якого важливі для співрозмовників, а саме політичного діяча та стендап-коміка, які є ведучими подкасту. Виокремлення конкретного адресата за допомогою звертання дозволяє відрізнити його від інших потенційних, а саме трьох співрозмовників, присутніх в подкасті. Звертання у формі неформальної скорченої форми імені демонструє позитивну стратегію ввічливості, що вказує на близькі взаємини між співрозмовниками.

Звертання до групи осіб:

Пацани, вітання вам («Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»)

У контексті розмови, ведучі подкасту, дві дівчини, які є подружками, обговорюють важливі моменти, які траплялись з ними під час запису попередніх випусків, оскільки цей подкаст є заключним. Тому апелятив застосований до осіб, чоловічої статі, а саме хлопців з іншого подкасту, спрямований на виокремлення конкретних адресатів, з якими мовець вже є знайомий. Фамільярне звертання *пацани* свідчить про дружні стосунки із ведучими.

Дівчата, я дуже вибачаюсь («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков | #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

За контекстом, один із ведучих подкасту розповідав про власний досвід у конфліктних ситуаціях із глядачами і описуючи історію власного виступу застосував звертання *дівчата*, що вказує на вираження визначеного адресата, а саме осіб жіночої статі. Використання звертання спостерігається в серединній фазі, як обговорення проблематики теми подкасту. Відносно апелятив є неформальним.

Отже, номінативно-вирізняльна функція звертань в українських подкастах полягає у апеляції до конкретно-визначених осіб або груп осіб в початковій або серединній фазі подкастів з метою отримання реакції. Стратегії ввічливості, застосовані у звертаннях висвітлюють позитивний аспект розмови.

2.2.4. Номінативно-ідентифікувальна функція

Звертання виражені іменниками у формі власних назв у кличному відмінку (*Дмитро*), називному відмінку (*Ілон Маск*), іменниками у формі загальних назв (*леді і джентльмени, хлопчики і дівчата*) та субстантивованими іменниками (*шановні пані та панове найелітарніші глядачі та глядачки*).

Риторичні звертання:

Вітаю тебе, Дмитро («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков | #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

Звертання вжите у постпозиції до займенника другої особи однини *ти* у формі *тебе*. Звертання від одного стендап-коміка з трьох можливих учасників комунікативного акту ідентифікує адресата з конкретизованим виокремленням особи. Оскільки за контекстом розуміємо, що подане висловлення, було зімітоване, щоб проілюструвати нереальну ситуацію, відповідно адресат є вигаданим. В такий спосіб, апелятив втрачає реальну ідентифікацію адресата, але зберігає функцію вираження внутрішнього стану мовця. Звертання спостерігається в середині розмови як елемент жарту з утворенням власного спонтанного сценарію. Апелятив демонструє неформальну атмосферу розмови, вказуючи на позитивну ввічливість навіть до уявної особи.

Як тобі таке, Ілон Маск («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Звертання вжите у постпозиції до займенника другої особи однини *ти* у формі *тобі*. Звертання виражене в контексті іронічного обговорення політичної ситуації в світі, конкретизує відому публічну особу з метою вираження здивованого ставлення мовця до ситуації і використане для створення комічно-саркастичного ефекту, що створює невимушену атмосферу подкасту під час обговорення з іншими його учасниками. Відомо, що апелятив висловлений в середині комунікації як елемент обговорення політичних подій. Апеляція на *ти* до публічної особи свідчить про характер формальної ввічливості, а метою є не встановлення контакту для обміну думками, а лише вираження власної думки.

Звертання до аудиторії:

Вітаю вас, шановні пані та панове, леді і джентльмени, хлопчики і дівчата, і усі найелітарніші глядачі та глядачки! («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков | #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

Звертання ведучого на початку подкасту свідчить про апеляцію до широкої аудиторії слухачів. Багатокомпонентне звертання вказує на офіційний характер подальшої розмови, проте така форма привітання була вжита в гумористичному подкасті, якому характерне неформальне спілкування. Спостерігаємо, що комплексний апелятив від формального стає більш емоційним. В такий спосіб застосування визначених звертань мають на меті охопити всі можливі категорії аудиторії різного віку та соціального статусу. Апелятив у постпозиції після займенника другої особи множини *ви* у формі *вас* слугує для встановлення контакту з усіма категоріям слухачів на початку подкасту. Апелятив є проявом негативної ввічливості, що має на меті показати повагу до слухачів подкасту, проте містить елементи і позитивної ввічливості, що створюють відчуття спільності і залучають всю аудиторію до розмови з неформальним відтінком.

Отже, номінативно-ідентифікувальна функція звертань в українських подкастах реалізовується через займенникові іменники *ти, ви* у постпозиції з власне апелятивами у формі іменників. Апелятив спрямований на ідентифікацію конкретизованого учасника і учасників розмови, уявного або відсутніх в комунікації, як на початку так і в серединній фазі подкасту з метою продовжити обговорення. Стратегії ввічливості варіюються від позитивної до негативної.

2.2.5. Соціально-регулювальна функція

Звертання виражені іменником загальної назви (*бабусь*), займенниковими іменниками другої особи однини (*ти*), і множини (*ви*), іменником власної назви із застосуванням імені + прізвища (*Мирослав Іванович*), іменником загальної назви (*колего*), іменником загальної назви у поєднанні з іменником власної назви у формі кличного відмінка (*пані Оксано*).

Риторичне звертання:

Бабусь, ну вони тебе, ну, ну, ти ж лікар («Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»)

Гість подкасту розповідає історію з власного досвіду про свою бабусю. Звертання вказує на близькі родинні стосунки, що підтверджується вживанням наступної фрази *ти ж лікар* за допомогою займенникового іменника *ти*, що є маркером скорочення дистанції та неформального спілкування. В серединній фазі подкасту, апелятив вказує на професійний досвід та авторитет адресата, що є спробою переконати і засвідчити інших слухачів щодо його експертності, незважаючи на відсутність соціальної дистанції між онуком та бабусею, що є прикладом позитивної стратегії ввічливості.

Мирослав Іванович, вам велике вітання («Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»)

Звертання вказує на адресата, який не присутній під час запису подкасту і невідомо чи він буде слухати його взагалі. Оскільки це є публічним вітанням і згадкою про вчителя музики гостя подкасту. Апеляція є проявом негативної

ввічливості, що демонструє формальність та повагу до адресата, навіть за його відсутності в комунікації.

Колего, вам не здається? («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков| #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

Ведучий гумористичного подкасту розповідає історію, пов'язану з публічним виступом на сцені, де з контексту розуміємо, що звертання *колего* вжите одним лікарем до іншого лікаря випадково, проте апелює до потенційної професійної спільності між мовцями, намагаючись залучити увагу адресата до незвичної ситуації, а тобто обговорення криком в залі під час виступу стендап-коміка на сцені. Звертання є втручанням в серединну фазу обговорення подкасту, що коментує проблематику конфліктів з глядачами під час виступу. Оскільки комуніканти не були між собою знайомі, а подальше запитання є спробою залучити адресата до діалогу в симетричних стосунках між лікарем і лікарем, то звертання є елементом позитивної ввічливості, хоча використання займенника *вам* у постпозиції до апелятива зберігає дистанцію як елемент негативної ввічливості, демонструючи повагу до незнайомої особи.

Звертання до гостя подкасту:

Ви так, ти так дозволяє дивтись на ніч «телеграми» («Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»)

Ведучий подкасту намагається скоротити дистанцію у спілкуванні з гостем подкасту – нейрохірургом. Використання форми множини *ви*, а потім перехід до *ти* є прямою вказівкою на це. Апелятив *ви* вжитий на початку комунікації встановлює формальну та шанобливу дистанцію між адресантом та адресатом, але швидка зміна займенника *ви* на *ти* демонструє спробу змінити соціальну дистанцію і зі статусу «вищий-нижчий» перейти до симетричних взаємин. Така навмисна спроба скоротити дистанцію спрямована на встановлення близьких стосунків між комунікантами.

А від чого ще, пані Оксано, помирають маленькі «забужки»? («Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються| Оксана Забужко»)

Обговорення відбувається на початку подкасту однієї з цитат самої гості, яка є письменницею. Ведуча звертається до гості з метою отримати додаткову інформацію про неї, і виокремити адресата за допомогою прохання про коментування власних слів для розкриття глибшого розуміння гості слухачами подкасту. Апелятив застосовується для формування сприятливої атмосфери. Використання звертання *пані Оксано* є вираженням негативної стратегії ввічливості, що демонструє повагу до особистого простору адресатки та її статусу. Проте спроба залучити співрозмовницю до обговорення з наданням власної експертної думки є елементом позитивної стратегії ввічливості, оскільки відбувається потенційне представлення і іншим слухачам подкасту.

Отже, соціально-регулювальна функція звертань в українських подкастах спрямована на вираження соціальних відносин та регулювання дистанції між гостями подкасту та в межах риторичних звертань до осіб, ідентифікація яких зумовлена контекстуальними факторами. Регулювання міжособистісних взаємин мовців за допомогою апелятивних одиниць переважно здійснюється в процесі обговорення та розмежовує соціальні ролі, застосовуючи позитивну і негативну стратегії обличчя, що вказує як на неформальні стосунки між мовцями, де дистанція між ними скорочується, так і на неформальні, де адресант і адресат демонструють повагу один до одного.

2.2.6. Оцінно-характеризувальна функція

Апелятиви виражені у формі іменників загальних назв у називному відмінку однини (*чувак*) і множини (*козаки і козачки, хлопці та дівчата*) в кличному відмінку однини (*друже*), іменникових номінацій з негативним значенням (*посіпаки*) складених іменникових номінацій прикметник + іменник (*дорогі друзі, любі котики москворота бидломаса*).

Звертання до аудиторії:

Козаки і козачки, хлопці та дівчата, посіпаки, не побоюсь цього слова («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Апелятиви вжиті на початку комунікації з аудиторією з метою привітатись і встановити контакт із слухачами. Застосування комплексних звертань в одному висловленні має на меті створити атмосферу спільної приналежності різних соціальних груп з культурним підтекстом та вікового розмежування, вказуючи на мужність та волелюбність українців за допомогою звертання *козаки і козачки*, молодь – *хлопці та дівчата*, а також і негативну конотацію підлеглих осіб, які виконують чужу волю – *посіпаки*. Оскільки, останнє звертання *посіпаки* має виразну негативну конотацію, за допомогою якої мовець, в цьому контексті ведучий, характеризує певну частину своєї аудиторії, висловлює критичне ставлення та надає власну негативну оцінку. Використання позитивно забарвлених звертань поряд із негативним свідчить про стратегію позитивної ввічливості, тобто застосування неформального тону розмови з метою створити відчуття спільності певної групи осіб, тобто слухачів подкасту.

Я маю для вас, дорогі друзі, корисну інформацію («Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну»)

Звертання вжите в серединній фазі подкасту свідчить про встановлення контакту з аудиторією, що має на меті привернути увагу слухачів перед наданням важливої інформації. Звертання має оцінку сему *дорогі* та вказує на спробу окреслити близькі стосунки за допомогою іменника *друзі*. Використання апелятива є проявом позитивної ввічливості, спрямованої на встановлення дружнього контакту.

Любі котики, ми зробимо («Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»)

Фамільярне звертання виражене до аудиторії подкасту з метою дати обіцянку та окреслити плани на майбутнє ведучих. В такий спосіб вони встановлюють контакт зі слухачами та виражають повагу до тих, хто був з ними протягом всього існування подкасту, оскільки це заклучний подкаст. Обговорення відбувається в серединній фазі, та демонструє позитивну

ввічливість, що вказує на фамільярність у стосунках, хоча й зберігає поважливі відносини між слухачами та ведучими.

Риторичні звертання:

Слухай, ти, москворота бидлмаса («Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються| Оксана Забужко»)

Наприкінці подкасту гостя ділиться власним досвідом, розповідаючи про звернення до особи жіночої статі під час сварки, в контексті вираження негативної оцінки до адресатки. Займенниковий іменник другої особи однини *ти* вказує на скорочення дистанції в грубій формі і є реалізацією стратегії абсолютної неввічливості, виражаючи зневагу та агресію до адресатки.

Друзе, йди поговори з ним («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков| #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

Апелятив контекстуально-зумовлений потребою звернутись за допомогою в урегулюванні конфліктної ситуації з глядачами в залі до охоронця, який є підлеглим одного з ведучих подкасту. Звертання спрямоване на встановлення неформальних стосунків та зменшення соціальної дистанції, що створює ефект пом'якшення наказу від керівника, що є проявом позитивної ввічливості.

Чувак, виводь їх («Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков| #108 x Загайкевич, Ницо Потворно»)

Сленгове застосування звертання до того ж охоронця, в контексті обговорення конфліктних ситуації, які виникають під час виступу, є неформальним та фамільярним. В гумористичному подкасті апелятив є прикладом позитивної ввічливості, що демонструє дружні стосунки з підлеглим, хоча й з елементом домінування робочих стосунків – керівник-підлеглий.

Отже, оцінно-характеризувальна функція звертань в українських подкастах застосовується для виокремлення риторичних звертань, де ідентифікація адресатів відбувається за контекстом, а також для встановлення

емоційного контакту з аудиторією. Апелятиви можуть слугувати як засіб встановлення емоційного зв'язку та симпатії, так і демонструвати агресію та зневагу до адресата. Це формує реалізацію комунікативних намірів мовців, відображаючи позитивну і негативну стратегії ввічливості для формування емоційного фону подкасту.

2.2.7. Спонукальна функція

Звертання виражені іменниками у формі власних назв у кличному (*Мирославо, Марино*) та називному відмінках однини (*Оля*) та множини (*дівчата*).

Звертання до гості – співрозмовниці:

Мирославо, давай стопе чуть-чуть («Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі| Мирослава Козачук, Franchise Group»)

За контекстом, обговорення відбувається в серединній фазі подкасту, де запрошена гостя розповідає про власний досвід того, як вона досягла позитивних результатів в кар'єрі. Звертання виражене з проханням припинити мовця виконувати певну дію, а саме спонукання виражене імперативною формою дієслова *стопе*. що за допомогою наступного вислову *чуть-чуть* вказує на мінімізацію нав'язування і створює неформальний відтінок спілкування.

Звертання до аудиторії:

Марино, а чому ви хочете це виправити? («ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини»)

Оскільки звертання виражене запитанням до підписниці психологічного подкасту, мовець, а тобто ведуча спонукає до роз'яснення причин, хоча адресат не присутній в момент запису подкасту. Тобто, таке звертання можемо виокремити як риторичне, оскільки наявний адресат не присутній в момент розмови. Застосування займенника другої особи множини *ви* свідчить про прояв негативної ввічливості, що демонструє повагу та дистанцію до незнайомої особи жіночої статі.

Звертання до ведучих:

Оля, а які класні санаторії в Трускавці? («Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»)

Звертання до мовця виражене в серединній фазі подкасту у формі запитання з метою отримати певну інформацію, де мовець ініціює запит на конкретні відомості. Оскільки звертання виражене у формі питання, воно спонукає адресата до відповіді та є стандартним способом ввічливого запиту інформації, що несе відтінок неформальності, а тобто зберігає позитивну стратегію ввічливості.

Риторичне звертання:

Дівчата, я нічого не буду платити («Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі [Мирослава Козачук, Franchise Group]»)

Звертання застосоване для того аби повідомити конкретним мовцям жіночої статі про те, що мовець не бажає здійснювати оплату. Тобто, адресант намагається вплинути на думку та очікування дівчат щодо оплати. В такий спосіб, звертання є вираженням стверджувальної позиції мовця, що посилює цю відмову. Оскільки апелятив застосований в контексті розмови про обговорення фінансових питань, ми дізнаємось про адресата, неprisутнього в момент комунікації, лише зі слів гості. Отже, можемо стверджувати, що звертання є риторичним, оскільки воно не потребує відповіді від комунікантів, залучених в цю розмову. Проте, звертання встановлює неформальний контакт і висвітлює дружні взаємини між мовцями.

Отже, спонукальна функція звертань в українських подкастах спрямована на одного і більше адресатів з метою встановити контакт з мовцями за допомогою запитання, заперечення та наказу для забезпечення керування комунікацією. Переважно, апелятиви застосовуються в серединній фазі під час обговорення конкретних тем на етапі обміну інформацією. Спостерігаємо застосування як позитивної ввічливості, тобто пом'якшення і вираження симетричних взаємин, так і негативної, тобто пряме вираження власної позиції та категоричного заперечення у формі вимоги.

2.2.8. Власне контактна функція

Звертання виражені займенниковими іменниками одиниць (*ти, Ви*) та іменником загальної назви (*товариство*).

Звертання до аудиторії:

*На такі часи, коли **ти** ооо згадав цю дівчину («Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»)*

Звертання *ти* є вираженням гостя подкасту до всіх слухачів з метою привернення загальної уваги аудиторії та встановлення емоційного контакту. Мовець ділиться власним спогадом та залучає слухачів до роздумів над згадкою такої можливої ситуації в їхньому житті. Звертання застосовується в серединній фазі з метою продовжити комунікацію. Апелятив *ти* вжитий до групи осіб є неформальним та вказує на прояв позитивної ввічливості, спрямованої для створення відчуття спільності та невимушеної атмосфери між адресантом та аудиторією.

*До речі, **товариство**, я бачу, що багато з вас на антидепресантах («Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»)*

Апелятив використовується для апеляції до групи слухачів подкасту, що має на меті встановити контакт та створити відчуття спільності. Вставна фраза *до речі* сигналізує про перехід до нової думки, тобто і саме звертання вжите в серединній фазі подкасту для підтримки контакту зі слухачами. Звертання *товариство* є відносно нейтральним, проте репрезентує позитивну ввічливість, підкреслює спільність інтересів і належність до однієї групи.

Звертання до ведучої:

***Ви знаєте**, коли я переїхала в Київ («Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються | Оксана Забужко»)*

Апеляція відбувається через надання мовцю статусу активного слухача, якому нібито нагадують про відомий факт, що передбачає створення ілюзії спільної обізнаності конкретної події, тобто переїзд до Києва. Звертання є елементом початку розповіді в серединній фазі подкасту, що сигналізує про перехід до особистого досвіду. Вживання займенника *Ви* є проявом негативної

ввічливості, що формує формальну дистанцію між ведучою та гостею подкасту.

Отже, власне контактна функція звертань в українських контактах спрямована на підтримку контакту з аудиторією та учасниками подкасту, створюючи позитивну і негативну стратегію ввічливості відповідно до їх статусу. Переважно апелятиви застосовані в серединній фазі, що вказує на підтримку контакту між мовцями.

2.2.9. Етикетна функція

Звертання виражені субстантивованим прикметником (*шановні*), іменником загальної назви (*галичани*), іменником загальної назви з присвійним займенником (*нашим слухачам*).

Звертання до аудиторії:

Шановні, добрий день («Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?»)

Апелятив використовується для привітання з широкою аудиторією. В поєднанні з усталеною формою вітання в українській мові, звертання є типовим етикетним вираженням для встановлення контакту на початку комунікації. Стратегія ввічливості демонструє повагу та формальну дистанцію до слухачів подкасту та є стандартним проявом ввічливості.

Перепрошую, всі галичани («Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту»)

В контексті обговорення *галичани* становлять конкретну групу осіб, яким приносить вибачення ведуча подкасту за некоректне висловлення. Тобто, мовець ідентифікує спільноту як адресата свого вибачення. Звертання є проявом позитивної ввічливості, демонструючи визнання провини і спрямовуючи вибачення певній групі осіб.

Дякую нашим слухачам («Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі | Мирослава Козачук, Franchise Group»)

Звертання конкретизує адресатів з метою висловити подяку. Це підкреслює зв'язок між ведучими подкасту та його аудиторією. Апелятив в

контексті вираження подяки є прямим вираженням стратегії позитивної ввічливості і створює відчуття спільності та значущості аудиторії.

Отже, етикетна функція звертань в українських подкастах спрямована на встановлення певних позитивних відносин. Апелятиви, вираженні у формі усталених форм привітань, вибачень, подяки з номінацією адресатів, сприяють створенню сприятливої комунікативної атмосфери.

2.3 Прагматичні функції звертання в американських подкастах

2.3.1. Дейктично контактна функція

Звертання виражені займенником другої особи однини *you* в значенні *ти* і в значенні *ви*.

Звертання до ведучого:

You know? («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Хоча звертання виражене у формі запитання, воно використане для встановлення зв'язку і підтримання контакту із активним слухачем подкасту. В такий спосіб, запрошений гість подкасту, в минулому за професією стендап-комік, апелює до ведучого, залучаючи його увагу до створення ефекту спільного знання або досвіду. Спроба встановити неформальну дружню атмосферу створює позитивну стратегію ввічливості в комунікативному акті.

Звертання до аудиторії:

So see you over on YouTube («Some Regrets: Thanks For Asking»)

В цьому прикладі звертання вказує на чіткого адресата і не одного, а безпосередньо на слухачів подкасту, із пропозицією перейти на платформу *YouTube*. В такий спосіб, мовець апелює до аудиторії і встановлює контакт з елементами стратегії позитивної ввічливості, що має на меті проінформувати слухачів про існування подкасту і на іншій платформі у форматі відео.

Отже, дейктично контактна функція звертань в американських подкастах конкретизує адресата без додаткових оцінних сем, і встановлює контакт, а також залучає аудиторію до подальшого прослуховування подкасту. Апелятиви вживаються в серединній фазі подкасту, з метою продовжити тему

обговорення, а також в кінцевій, з метою завершити подкаст. Звертання характеризують позитивну стратегію ввічливості.

2.3.2. Номінативно-контактна функція

Апелія у номінативно-контактній функції відбувається за допомогою власних назв іменників (*Joey, Emma, Alex*).

Звертання до ведучого:

*I think Tommy is retiring, **Joey*** («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz’s Horny Hospital Visit»)

За контекстом розуміємо, що у комунікативному акті присутні двоє мовців. Апеліатив привертає увагу ведучого до озвученої запрошеним гостем інформації про завершення трудової діяльності його друга. В такий спосіб гість виокремлює адресата як активного і єдиного можливого слухача. Обговорення відбувається в початковій фазі подкасту. Звертання виконує функцію позитивної стратегії ввічливості, що вказує на неформальні взаємини між мовцями відповідно до контексту.

*Well, number one **Alex*** («Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode)»)

Апеліатив виокремлює ведучу подкасту як єдину можливу адресатку з метою встановити контакт з мовцем на початку розмови, що має на меті висвітлити ставлення мовця до ведучої як найкращої подкастерки. Використання звертання має нейтральний відтінок, але за контекстом має позитивну конотацію.

Звертання до гості:

***Emma**, don’t tell her that* («Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode)»)

Звертання має на меті виокремити єдину можливу адресатку, оскільки за контекстом розуміємо, що в розмові присутні двоє мовців. Хоча, звертання у формі імені має нейтральну конотацію, і з висловленням прямого наказу воно може бути охарактеризоване як порушення позитивної стратегії ввічливості,

проте формат спілкування між мовцями є невимушеним, що створює ефект близьких стосунків між ними.

Отже, номінативно-контактна функція звертань в американських подкастах реалізується через застосування називного відмінка, застосовується для виокремлення конкретного і єдиного можливого адресата, переважно присутнього під час здійснення комунікативного акту задля обміну думками. Апелятиви використовуються переважно на початку комунікації. Хоча й стратегія ввічливості коливається щодо визначення позитивної чи негативної стратегії, стосунки між мовцями демонструють ефект невимушеної розмови, що розуміємо за контекстом.

2.3.3. Номінативно-вирізняльна функція

Апелятиви виражені власними назвами у формі іменників (*Anna, Ariana, Cynthia*).

Звертання до ведучих:

And I'm curious to go to, Anna, something you said earlier about members of Congress («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

За контекстом розуміємо, що в розмові присутні троє ведучих, один з яких безпосередньо звертається до своєї колеги з метою вирізнити особу та сфокусувати увагу адресата на подальшій розмові щодо діяльності та ролі членів Конгресу. Апелятив застосований у серединній фазі подкасту для того аби повернутись до попередньої теми обговорення. Оскільки використання звертання у формі імені є нейтральним, зацікавленість адресанта у думці адресата формує її як важливого учасника комунікативного акту, що демонструє прояв позитивної ввічливості і неформального тону розмови.

Звертання до гості:

So, Ariana, now we're going to move over to you («Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfdays»)

Апеляція вирізняє особу з трьох можливих комуніканток, які присутні в розмові, з метою сфокусувати увагу на одній із співвласниць магазину

спортивного зимового одягу *'Halfdays'*, яка ділиться власним досвідом у побудові кар'єри. Бачимо, що звертання є вказівкою на зміну теми, тобто воно застосоване в серединній фазі подкасту. Хоча, використання звертання у формі імені несе нейтральну конотацію, воно створює позитивну стратегію ввічливості із залученням співрозмовника і вираженням уваги до нього.

Звертання до аудиторії:

Anyways, that's not what we're talking about today, Cynthia («Some Regrets: Thanks For Asking»)

Апелятив застосований ведучою подкасту до однієї із своїх слухачок, яка зателефонувала з метою обговорити питання на психологічну тематику і поділитись власним досвідом з аудиторією. В такий спосіб, апеляція вирізняє співрозмовницю, якій адресоване зауваження щодо відхилення від теми. Розуміємо, що звертання вжите в серединній фазі подкасту. Оскільки комуніканти не є знайомими між собою, звертання є проявом прямолінійності і чіткого розмежування кордонів між мовцями, що створює негативну стратегію ввічливості виокремлення адресата.

Отже, номінативно-вирізняльна функція звертань в американських подкастах є інструментом забезпечення чіткості розмови з метою виокремлення конкретних адресатів з-поміж інших учасників комунікації або аудиторії. Переважно, фаза застосування звертань в подкасті є серединною, та забезпечує позитивну стратегію ввічливості через демонстрацію уваги до адресата, та негативну стратегію ввічливості через окреслення чітких меж під час обговорення.

2.3.4. Номінативно-ідентифікувальна функція

Функція звертання виражена поєднанням займенникових іменників *you* та іменників у постпозиції у формі однини (*you, girl*) і у формі множини (*you, guys*), а також іменника у формі власної назви і займенникового іменника *you* у постпозиції (*Shane, you*).

Звертання до гостя:

You, guys, work hard («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Конотація звертання вказує, що воно апелює до групи осіб чоловічої статі в значенні *хлопці*. За контекстом розуміємо, що ведучий використовує звертання з метою вираження похвали щодо наполегливої праці запрошеного гостя і осіб, які були присутні в його історіях. Використання неформального апелятива є проявом позитивної ввічливості, спрямованої на встановлення дружніх стосунків.

You got it, girl («Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode)»)

Звертання має на меті чітко виокремити конкретну особу жіночої статі, а саме запрошену гостю подкасту, що є проявом підтвердження отримання попередньої інформації і вираженням впевненості у її можливостях. Фамільярне звертання демонструє неформальність та близькі взаємини мовці, що вказує на використання позитивної стратегії ввічливості.

Звертання до ведучого:

Shane, you got high T («Matt and Shane's Secret Podcast: Ep. 552 – The biggest Pig (feat. Luis J. Gomez)»)

За контекстом розуміємо, що ведучі разом із гостем обговорюють тему рівня *T* - тестостерону у чоловіків. Звертання адресоване одному з ведучих подкасту з метою чітко окреслити, що апеляція відбувається саме до нього з-поміж інших трьох комунікантів присутніх в розмові. Апелятив виражений в серединній фазі розмови, використаний з метою обговорити наступну тему. Використання імені вказує на нейтральну стратегію ввічливості, але в контексті гумористичного жанру подкасту вказує на неформальні стосунки між мовцями.

Отже, номінативно-ідентифікувальна функція звертань в американських подкастах спрямована на те, щоб виокремити адресата з чіткою його ідентифікацією. Стратегії ввічливості вказують на близькі стосунки між мовцями.

2.3.5. Соціально-регулювальна функція

Звертання виражені титулом та назвою професії у формі іменника (*Mr. President*), загальними назвами у формі іменника (*Mom, Dad*), та власною назвою у формі іменника (*Supreme Court*).

Риторичні звертання:

Okay, you know, Mr. President, you're talking about a ceasefire deal and diplomacy («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

Апелятив є офіційним звертанням до особи, яка обіймає посаду президента. За контекстом розуміємо, що адресація була монологічною, тобто односпрямованою, де адресант ініціював діалогічну взаємодію, але без можливості адресата надати вербальну реакцію, оскільки він є лише можливим слухачем. Звертання встановлює асиметричні взаємини, демонструє повагу до влади та статусу адресата. Апелятив використаний в серединній фазі подкасту як засіб продовження комунікативного акту. Формальне звертання є вираженням негативної ввічливості, що демонструє повагу до адресата.

Mom, Dad, I want to go to a private school («Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfdays»)

Апелятиви *Mom ma Dad* вказують на соціальні ролі мовців як батьків та дитини, яка до них звертається. Звертання апелюють до батьківського авторитету та їх право прийняти рішення щодо освіти дитини, відповідно донька – тобто адресант – розуміє, що рішення залежать від їхньої згоди або незгоди. Використання фамільярних звертань є проявом позитивної ввічливості, що підкреслює близькі родинні стосунки.

And said, Supreme Court, could you please («The Stacks: Ep. 359 It's Rooted in Our Past with Rebecca Nagle»)

Звертання *Supreme Court* у формі повної офіційної назви найвищого судового органу вказує на інституційний статус адресата. Мовець апелює до влади та вводить комунікацію в юридичний контекст, демонструючи повагу до Верховного Суду за допомогою ввічливого модального дієслова *could*, що

відображає формальний та шанобливий тон власне в поєднанні із звертанням. В такий спосіб апеляція до адресата є формальним вираженням поваги і належить до негативної стратегії ввічливості.

Отже, соціально-регулювальна функція звертань в американських подкастах спрямована на встановлення та підтримку соціальних ролей комунікантів, підкреслення офіційного або неформального статусу за допомогою якого вибір звертання залежить від попередньо визначених взаємин між комунікантами.

2.3.6. Оцінно-характеризувальна функція

Звертання виражені іменниками загальних назв (*bro, man, dude, my brother*).

Звертання до аудиторії:

Bro, with *Tonal?* («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Сленгове звертання *bro* є скороченою формою від іменника *brother*, застосування якого є типовим в колі друзів, що вказує на неформальний тип спілкування та створює відчуття приналежності до певної групи людей. В даному випадку апеляція відбувається до аудиторії, яка слухає подкаст, тобто мовець не знає особисто кожного слухача, але використовує апелятив для створення дружньої атмосфери.

Звертання до ведучого:

I mean, man, I wish I could put that toothpaste («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Звертання *man* в поданому прикладі не просто ідентифікує адресата за його фізичними якостями, тобто вказує на гендер та маскулінну роль адресата у розмові, але й має оцінне навантаження. Апелятив характеризує близькі стосунки між мовцями та виражає емоційний стан адресанта і його залученість в комунікативний акт.

Dude, *I thought that was a kind of ...* («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Вживання звертання *dude* в цьому прикладі слугує маркером фамільярності та створює неформальну атмосферу спілкування, що передбачає попередньо встановлені близькі взаємини між адресантом та адресатом. В такий спосіб мовець не лише демонструє емоційну реакцію, а й виражає особисте ставлення до розмови.

What do you get, my brother? («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Контекстуально-зумовлене розуміння звертання *my brother* вказує на те, що адресантом був не справжній брат адресата, а його друг. Але вибір апелюючих мовцем вказує на емоційні та близькі стосунки між ними, навіть якщо вони не є родичами, що свідчить про високий рівень довіри між мовцями. Звертання спрямоване на встановлення неформальних стосунків між мовцями, а також вказує на зменшення соціальної дистанції, що є проявом позитивної ввічливості.

Отже, оцінно-характеризувальна функція апелюючих в американських подкастах спрямована на встановлення взаємин між комунікантами, які визначає мовець та контекст комунікативного акту. Використання сленгових звертань вказують на фамільярність, що є характерною рисою позитивної стратегії ввічливості та які переважно вживаються в серединній фазі подкастів.

2.3.7. Спонукальна функція

Звертання виражені займенником другої особи множини (*you*), іменником у множині (*guys*), іменником на позначення власної назви (*Ariana*).

Риторичне звертання:

You, guys, go negotiate («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

Конотація звертання вказує на те, що воно спрямоване до груп осіб чоловічої статті, його застосування відбувається в ширшому значення як апеляція до всіх лідерів Республіканської партії в США. Звертання є іронічним зауваженням, тобто використовується для того аби висміяти очікування щодо

лідерів, які мають вирішувати політичні розбіжності шляхом перемовин. Використання неформального звертання навіть в поєднанні з прямою імперативною формою *go* вказує на встановлення дружніх зв'язків з аудиторією через вираження саркастичного заклику. Хоча адресати не присутні під час комунікативного акту, апелятив висвітлює позицію адресанта і відповідь на нього не передбачається..

До гостей:

Can you imagine listening to Anthony talk for 99 minutes? («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

Звертання апелює до співрозмовника з метою привернути його увагу до уявного сценарію, тобто спілкування з визначеною особою, яка відома трьом мовцям. Звертання спонукає до відповіді адресата з окресленою позитивною ввічливістю, що створює неформальні стосунки з мовцем відповідно до іронічного підтексту самого запитання. Розуміємо, що звертання є прямим переходом до обговорення наступної теми, тому виражене в серединній фазі подкасту.

Ariana, do you have any advice («Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfdays»)

Звертання спрямоване до адресата має на меті спонукати його надати пораду. В такий спосіб мовець ініціює запит на отримання експертної думки, формуючи дружні стосунки між мовцями, вираження поваги, що є проявом позитивної стратегії ввічливості.

Отже, спонукальна функція звертань в американських подкастах полягає у спонуканні адресата до дії– відповісти на питання, дати пораду, врегулювати непорозуміння. Апелятиви використовуються в серединній фазі подкасту, та є проявом позитивної стратегії ввічливості.

2.3.8.Власне контактна функція

Апелятиви виражені складеною номінацією загальних іменників (*ladies and gentlemen*), займенниковим іменником другої особи множини (*you*), загальним іменником у формі множини (*folks*).

До аудиторії:

Ladies and gentlemen, new episode of ‘2 Bears, 1 cave’

Апеляція спрямована на привернення уваги широкої аудиторії слухачів. Основна мета звертання встановити контакт на початку комунікативного акту з метою проінформувати слухачів щодо нового епізоду подкасту. Використання апелятиву є проявом негативної ввічливості, що демонструє повагу та формальну дистанцію до аудиторії.

Come on, folks («Matt and Shane’s Secret Podcast: Ep. 552 – The biggest Pig (feat. Luis J.Gomez)»)

Апеляція є спробою встановити контакт з аудиторією. Звертання є неформальним та створює відчуття спільності і сприяє встановленню дружніх взаємин зі слухачами подкасту.

До ведучого:

So, you know, what was supposed to be a quick photo on between Zelensky and Trump («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

Звертання використовується для привернення уваги одного з ведучих подкасту, щоб створити відчуття спільності і залученості у тему обговорення. Вживання звертання *you know* передбачає, що слухач має певне уявлення про ситуацію, а адресант говорить про політичну тему як таку, що є загальновідомою в розумінні комунікантів. Апелятив вживається в серединній фазі подкасту та функціонує у формі позитивної стратегії ввічливості.

Отже, власне контактна функція звертань в американських подкастах вживається як на початку, так і в серединній фазі комунікативного акту. Звертання спрямовані для встановлення та підтримки контакту з аудиторією і з учасниками подкасту, що мають на меті створити неформальні зв’язки і сприяти встановленню дружнього тону розмови.

2.3.9. Етикетна функція

Апелятиви виражені займенниковим іменником у формі множини (*you*), іменником загальної назви (*listener*), іменником власної назви (*Kevin*).

Звертання до аудиторії:

Thank you so much («2 Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit»)

Апелятив виконує функцію висловлення подяки до аудиторії. Тобто ведучий виражає вдячність на початку комунікації слухачам за їхню присутність та приділений час. Звертання зі словами подяки підсвідомо передає повідомлення про те, що присутність слухачів є цінною та важливою для мовця. В такий спосіб це створює відчуття спільної належності до одного подкасту та дружньої атмосфери, що є проявом позитивної стратегії ввічливості.

Listener, we apologize («Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!»)

Звертання є прямим актом вибачення, що конкретизує адресата, яким виступає вся аудиторія з метою звернутись до кожного слухача окремо. Оскільки за контекстом розуміємо, що тематика подкасту – політична, і кожен слухач має свою думку, ведучий заздалегідь спробував зняти напругу серед аудиторії та попередив майбутню критику щодо висловленого в подкасті. Апелятив є прикладом етикетної функції, що персоналізує позначення аудиторії та вказує на щирі і позитивні відносини, визначені попередньо.

Риторичне звертання:

Sorry, Kevin («Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode)»)

За контекстом розуміємо, що запрошена гостя подкасту обговорює з ведучою своє дитинство і ділиться спогадами про свої дитячі захоплення, зокрема про любов до гурту 'Jonas Brothers'. Відповідно один з учасників гурту не був її улюбленим співаком. В такий спосіб запрошена гостя подкасту звертається до адресата, не присутнього у розмові. Апелятив висловлений у формі вибачень конкретній особі без формальної її присутності є непрямим проявом позитивної стратегії ввічливості. В такий спосіб, звертання регулюють соціальну взаємодію та демонструють повагу до відсутнього адресата.

Отже, власне етикетна функція звертань в американських подкастах виражена переважно в серединній фазі подкастів. Вибір звертання формує чітко визначені взаємини між мовцями, що вказує переважно на прояв позитивної стратегії ввічливості.

Висновки до розділу 2

Аналіз функційного навантаження звертань в контексті жанрової варіативності подкастів дозволяє окреслити вичерпні висновки щодо їх прагматичної ролі в спонтанному мовленні. Вибірка подкастів базувалась на їх широкому тематичному розмаїтті, що дозволило дослідити звертання в різних репрезентованих ситуаціях, характерних для щоденного обговорення.

Звертання є не лише засобом ідентифікації співрозмовника, але й комплексним елементом комунікативної взаємодії. Вибір форми звертання залежить від впливу контекстуальних чинників – мети спілкування, індивідуального стилю мовлення, соціальних ролей мовців, рівня формальності або неформальності взаємин між мовцями, орієнтованості на аудиторію, що охоплює різні соціально-демографічні групи, та побудови або непобудови діалогу з нею.

Окрім фундаментального завдання встановити контакт, функційний потенціал апелятивів репрезентує ширший діапазон багатоаспектних комунікативно-прагматичних цілей. До них належать дейктично-контактна функція (передбачає використання займенників *ти, ви*), номінативно-контактна функція (характерна для апелятивів, що виокремлюють єдиного можливого учасника розмови), номінативно-вирізняльна функція (виокремлення конкретного адресата з-поміж кількох потенційних), номінативно-ідентифікувальна функція (реалізується іменниками у постпозиції після *ти, ви*), соціально-регулювальна функція (встановлює соціальні ролі учасників та їх статус, офіційний чи неофіційний характер, симетричність чи асиметричність взаємин між мовцями), оцінно-характеризувальна функція (апелятиви, що містять семи оцінки та

характеристики, напр., за допомогою суфіксів чи складених форм), спонукальна функція (привертає увагу мовця і спонукає його до певної дії), власне-контактна функція (звертання, що використовуються для підтримки контакту з мовцем), етикетна функція (реалізується апелятивами, які є усталеними нормами мовленнєвого етикету в певних соціумах та культурах).

В українських подкастах дійтично-контактна функція простежується в культурологічних та політичних подкастах, забезпечуючи непряме позначення співрозмовника. Номінативно-контактна функція переважала у подкастах на психологічну тематику, що забезпечувало тактовний початок діалогу. У політичних, гумористичних та подкастах про стиль життя з кількома учасниками домінують номінативно-вирізняльні звертання, які допомагають розмежувати роль учасника комунікативного акту. Номінативно-ідентифікувальні звертання переважали в гумористичних подкастах. Соціально-регулювальний тип звертань виокремлено в гумористичних подкастах та подкастах на культурологічну тематику, де апелятиви демонстрували дистанцію або близькість між мовцями. Спонукальна функція була характерною для подкастів, присвячених темі обговорення кар'єри із закликами до дії. Водночас, оцінно-характеризувальна, власне контактна, етикетна функції продемонстрували універсальний характер вживання апелятивів, які були інтегровані в усі тематичні категорії. Проте, найчастотнішими в українській мові виявились звертання у функції соціально-регулювальній, оцінно-характеризувальній та власне-контактній.

В американських подкастах дійтично-контактна функція переважала у гумористичних та психологічних епізодах подкастів. Номінативно-контактна функція звертань траплялась частіше у лайфстайл та гумористичних подкастах. У подкастах, присвячених обговоренню кар'єри, політики та психології, з кількома учасниками, де була потреба виокремити адресата, переважала номінативно-вирізняльна функція. Номінативно-ідентифікувальний тип апелятивів застосовувався в гумористичних подкастах для уточнення адресата. Соціально-регулювальна функція звертань

реалізовувалась в політичних, культурологічних та лайфстайл подкастах для встановлення соціальних ролей учасників. Спонукальна функція звертань найбільш виразніше проявлялась у політичних подкастах, а етикетна – у психологічному дискурсі подкастів, де домінує підвищена тактовність у спілкуванні. Оцінно-характеризувальна та власне контактна функція звертань виявились універсальними для всіх подкастових жанрів. Найвищу частотність використання звертань в американських подкастах відзначено в функціях: оцінно-характеризувальній, власне контактній, номінативно-ідентифікувальній.

ВИСНОВКИ

Дослідження було зосереджене на функційному навантаженні комунікативно-прагматичного аспекту звертань в українській та англійській мовах, який дав змогу виявити особливості їх вживання в сучасному розмовному медіа просторі.

Прагматична спрямованість звертання як потужного засобу особистісної взаємодії акцентує увагу на їх виборі мовцями і використанні для вираження своїх намірів в конкретних комунікативних ситуаціях. Пріоритетність комунікативного підходу сприяє глибшому осмисленню і забезпечує розуміння нових перспектив когнітивних моделей спілкування через мовленнєві акти, їх функцію в соціумі та вплив на взаємини між людьми.

В українському мовознавстві мовну одиницю «звертання» досліджували на різних рівнях структури та функціонування – морфологічному, синтаксичному, семантичному, прагматичному та соціолінгвістичному. В своїй роботі на позначення мовної одиниці ми вживаємо терміни «звертання» та «апелятиви» як синонімічно-замінні для глибшого розкриття їх дихотомійного аспекту комунікативної функції.

В прагматичному вимірі звертання не лише називає конкретну особу чи осіб з метою виділення його/її чи їх з-поміж інших, але й виконує функцію встановлення контакту з адресатом, а також додає спілкуванню емоційного характеру. Звертання є частиною мовленнєвого етикету, тому відображає і культурну специфіку, зумовлену національною ідентичністю мовців. Важливим елементом у виокремленні адресата відіграє інтонація, за допомогою якої адресант може безпомилково інтерпретувати, що комунікативне повідомлення стосувалось саме його/її.

В лінгвістичних дослідження англійської мови на всіх рівнях наукового підходу, звертання продовжують розглядати як елемент, що виконує соціальну функцію для вираження відносини між учасниками.

Фундаментальним аспектом використання звертань, що передбачає збереження публічного образу та передбачає мінімізацію непорозумінь в спілкуванні є концепція позитивної стратегії ввічливості та негативної стратегії ввічливості, Це узгоджується з принципами симетричних та асиметричних взаємин між адресантом та адресатом, що детермінується рівноправністю і паритетом сторін та нерівноправними статусними ролями та ієрархічними відмінностями.

Вибір відповідних апелятивів в реальному часі під час комунікативного акту демонструє актуальні вектори вжитку через встановлення соціальних контактів та конструювання міжособистісних стосунків. Невимушена атмосфера, обмін думками є характерними чинниками подкастингу, де реалізуються особливості мови та мовлення, нейролінгвістичних процесів людини в певному соціокультурному середовищі.

Широкий спектр комунікативних завдань апелятивів втілюється через реалізацію ними різноманітних функцій, що простежується через адресатне навантаження.

В українських подкастах дейктично-контактна функція звертання репрезентована займенниковими іменниками *ви* у формі знахідного відмінка *вас*, та у формі давального відмінка *вам*. Функція реалізується переважно у звертаннях до гостей та аудиторії, щоб встановити контакт без прямої ідентифікації адресата. В американських подкастах вона виконує ту саму роль, але частіше спрямована до ведучого та аудиторії і реалізується звертаннями, які виражені займенником другої особи однини *you* в значенні *ти* і в значенні *ви*.

Номінативно-контактна функція апелятивів виражена власними іменниками в кличному (*Ірино, Наталі*) і в називному відмінках (*Олеся,*

Наталі) в українській мові і орієнтована на аудиторію. В англійській мові апеляція у номінативно-контактній функції відбувається за допомогою власних назв іменників (*Joey, Emma, Alex*) та спрямована до ведучого або гостей.

Звертання реалізовані через власні назви іменників у кличному (*Антоне*) та називному відмінках (*Сергій*), скорочені форми власної назви іменників (*Саш*) та іменниками у множині (*Пацани, Дівчата*) виконують номінативно-вирізняльну функцію в українській мові, що застосовується до ведучого, гостя або групи осіб. В американських подкастах функція спрямована до апелятивів, що виражені власними назвами (*Anna, Ariana, Cynthia*) до ведучого, гостя та аудиторії.

Номінативно-ідентифікувальна функція виокремлює звертання в українських подкастах, виражені іменниками у формі власних назв у кличному відмінку (*Дмитро*), називному відмінку (*Ілон Маск*), іменниками у формі загальних назв (*леді і джентльмени, хлопчики і дівчата*) та субстантивованими іменниками (*шановні пані та панове найелітарніші глядачі та глядачки*) риторичного характеру та які спрямовані до аудиторії. В англійській мові функція апелятивів виражена поєднанням займенникових іменників *you* та іменників у постпозиції у формі однини (*you, girl*) і у формі множини (*you, guys*), а також у препозиції займенникового іменника *you* до іменників у формі власної назви (*Shane, you*).

В українських подкастах соціально-регулювальна функція апелятивів виражена іменниками загальної назви (*бабусь*), займенниковими іменниками другої особи однини (*ти*), і множини (*ви*), іменниками власної назви із застосуванням імені + прізвища (*Мирослав Іванович*), іменниками загальної назви (*колего*), іменниками загальної назви у поєднанні з іменниками власної назви у формі кличного відмінка (*пані Оксано*) і спрямована до гостей або реалізується у риторичних формах звертань. В американських подкастах звертання виражені титулом та назвою професії у формі іменника (*Mr. President*), загальними назвами у формі іменника (*Mom, Dad*), та власною назвою у формі іменника (*Supreme Court*) частіше мають риторичний характер.

Оцінно-характеризувальна функція в українських подкастах виражена апелятивами у формі іменників загальних назв у називному відмінку однини (*чувак*) і множини (*козаки і козачки, хлопці та дівчата*) в кличному відмінку однини (*друже*), іменникових номінацій з негативним значенням (*посіпаки*) складених іменникових номінацій прикметник + іменник (*дорогі друзі, любі котики москворота бидломаса*). Вона застосовується у звертаннях риторичних або спрямованих до аудиторії. В американських подкастах – звертання виражені іменниками загальних назв (*bro, man, dude, my brother*) і зосереджуються на зверненні до ведучого або аудиторії.

Спонукальна функція демонструє вживання звертань в українській мові, що виражені іменниками у формі власних назв у кличному (*Мирославо, Марино*) та називному відмінках однини (*Оля*) та множини (*дівчата*) і вживаються у риторичних формах або спрямовані до гостей, аудиторії, ведучих. В американських подкастах звертання виражені займенниками другої особи множини (*you*), іменниками у множині (*guys*), іменниками на позначення власної назви (*Ariana*) часто спрямовані до гостей або реалізуються в риторичних формах.

Власне контактна функція орієнтована на аудиторію та ведучих в українських подкастах, де звертання виражені займенниковими іменниками однин (*ти, Ви*) та іменниками загальної назви (*товариство*). А в американських подкастах апелятиви виражені складеною номінацією загальних іменників (*ladies and gentlemen*), займенниковими іменниками другої особи множини (*you*), загальними іменниками у формі множини (*folks*), що реалізують цю функцію спрямовані до ведучих або аудиторії.

Етикетна функція апелятивів в українській мові виражена субстантивованими прикметниками (*шановні*), іменниками загальної назви (*галичани*), іменниками загальної назви з присвійним займенником (*нашим слухачам*) та спрямовані до аудиторії. Етикетна функція апелятивів в англійській мові виражена займенниковими іменниками у формі множини (*you*), іменниками загальної назви (*listener*), іменниками власної назви (*Kevin*).

В українському мовленнєвому дискурсі у взаємодії з різними категоріями адресатів провідною є спонукальна функція звертань. Проте, найчастотнішими виявились звертання у функції соціально-регулювальній, оцінно-характеризувальній та власне-контактній, що переважно вказує на формування позитивної стратегії ввічливості. Взаємодія цих властивостей вказує на активний вплив мовців закликати до виконання або не виконання дії, регулювати соціальні взаємини та надавати характеристику адресату.

В американському мовленнєвому дискурсі у процесі взаємодії з різними категоріями адресатів яскраво представлена номінативно-вирізняльна функція апелятивів. Водночас, найвищу частотність використання звертань в американських подкастах відзначено в функціях: оцінно-характеризувальній, власне контактній, номінативно-ідентифікувальній. Синтез варіативного функціювання формує модель негативної стратегії ввічливості, що проявляється через визнання статусу співрозмовника та забезпечує комунікативний баланс навіть у близьких стосунках з мовцем.

Отже, функційне навантаження апелятивів відображає специфіку культурних комунікативних моделей української та американської мовних спільнот. Прагматичний потенціал вибору звертань мовцями двох лінгвокультур демонструє розбіжності між українською схильністю до емоційної солідарності та американською орієнтацією на комунікативну автономію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. К. : ВЦ «Акад.», 2011.
2. Богуславська Л. Г., Сірик Б. Д. Звертання у мовленнєвому етикеті українців. *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. І міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. Дніпро, 2020. С. 105. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2428/1/Гарбера_Тези_Дніпро_2020.pdf#page=105.
3. Бойко І. О. Функціональна сфера апелятивності у сучасному українському розмовному дискурсі : дис. канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» ; Ін-т філології КНУ ім. Т. Шевченка. К. , 2017. 267 с. Київ, 2017.
4. Болотнікова А., Гунченко Ю. Кличний відмінок як мовний індикатор увічливої адресатності. *Лінгвістичні студії*. С. 25–32. URL: <https://jlingst.donnu.edu.ua/article/view/9350>.
5. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови : академ. граматики української мови / ред. І. Вихованець. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2004. 400 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000583.
6. Вихованець І. Р. Граматика української мови. синтаксис. Київ : Либідь, 1993.
7. Гнатюк Л., Деревянко Ю. Когнітивно-концептуальні аспекти й функційно-прагматичні вияви ввічливості у лінгвокультурному ракурсі (на

фактичному матеріалі англійської і української мов). *Лінгвістичні студії*. 2021. С. 61–73. URL: <https://jlingst.donnu.edu.ua/article/view/11313>.

8. Голіченко М. О. Комунікативно прагматичні функції вокативних речень в українському художньому та політичному дискурсах. 2018.

9. Горобець Р. І. Комунікативно-прагматичні функції звертань у мові сучасної української прози для дітей. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/02/QUESTIONS-REGARDING-THE-PROBLEMS-OF-HIGHER-EDUCATION.pdf#page=332>.

10. Гринишин М. Номінація адресата мовлення як один із засобів позначення соціального статусу людини (на матеріалі художньої прози Івана Франка). *Іван Франко: дух, наука, думка, воля : матеріали Міжнародного наукового конгресу присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка*. Львів, 2010. С. 228–236.

11. Дмитрієва Д. М. Функційно-комунікативні вияви звертання в сучасній українській прозі (на матеріалі романів А. Кокотюхи та С. Жадана). *Вісник Донецького національного університету. Сер. Б: гуманітарні науки*. 2015. № 1-2. С. 91–97. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vdnug_2015_1-2_17.pdf.

12. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення: просте речення; еквівалент речення. Київ : Наук. думка, 1973. 284 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0005082.

13. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. 2012.

14. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. морфологія. ДонДУ, 1996. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

[bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0003997](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0003997).

15. Кучеренко І. Вокатив як функціональний член речення і так зване звертання. *Українське мовознавство*. 2003. № 25. С. 11–20. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Um_2003_25_5.pdf)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Um_2003_25_5.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Um_2003_25_5.pdf).

16. Огієнко І. Нариси з історії української мови: система українського правопису = Outlines of the history of the ukrainian language. Вінніпег : Волинь, 1990. 216 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000027624>.

17. Олійников В. А. Структура та функції категорії звертання в сучасній українській літературній мові (на матеріалі текстів акафістів). Луцьк, 2020. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Dys-Olijnykov.pdf>.

18. Рушак О. Звертання в українській та англійській мовах: спроба контрастивного аналізу. *Вісник Львівського університету. Серія: іноземні мови*. 2014. № 22. С. 161–169. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlnu_in_mov_2014_22_24.pdf.

19. Рябокінь Н. О., Торба О. А. Мовна одиниця «звертання»: основні аспекти лінгвістичного вивчення. *Вісник Луганського університету*. 2022. URL: <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vphil/article/view/800/805>.

20. Скаб М. Граматика апеляції в українській мові: монографія. Чернівці : Місто, 2002. 272 с.

21. Скаб М. С. Функціональна сфера апеляції в українській мові (семантика, граматика, прагматика, стилістика). 2002.

22. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання. К. : Вища шк., 1994. 672 с.

23. Стингач К., Торчинська Н. Особливості передачі звертань у польському мовному дискурсі (на матеріалі творів Ярослава Івашкевича). 2022. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3686d237-f9e5-49d8-84e1-4a6ae544354e/content>.
24. Страшко І. Подкаст: погляд крізь призму соціальної філософії. *Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова*. Київ, 2017.
25. Сучасна українська літературна мова: підруч. для студентів вузів, які вивч. дисципліну "сучас. укр. літ. мова" / М. Я. Плющ та ін.; ред. М. Я. Плющ. Київ : Вища шк., 1994. 413 с. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004002.
26. Тихоніна С. І. Функціонально-семантичні особливості мовленнєвого акту звертання. *Вчені записки*. 2018. Т. 2201867. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/eng/journals/2018/2_2018/2_2018.pdf#page=77.
27. Топчий Л. М. Властивості, типи й функції звертань у дискурсі у самчука. *Вчені записки ТНУ імені В. І. вернадського. серія: філологія. журналістика*. 2021. Т. 32 (71), № 1 Ч.1. С. 106–110. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/part_1/21.pdf.
28. Царик Г. М. Подкаст як жанр сучасного медійного дискурсу. *Південний архів (філологічні науки)*. 2023. Т. 95. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2023-95-8>.
29. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. Київ : ВЦ "Акад.", 2004. 408 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000747>.
30. Ясакова Н. Категорія персональності: природа, структура та репрезентація в українській літературній мові. 2016.

URL: https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/123456789/12605/3/Yasakova_Katehoriia_personalnosti.pdf.

31. A comprehensive grammar of the English language / R. Quirk et al.
London : Longman, 1985.

URL: <https://books.google.com/books?hl=ru&lr=&id=qwHAJJeoAS8C&oi=fnd&pg=PR5&ots=o5VVVVo3k2&sig=MFJsgU2V3q536-ef2DOK0wNXuD8>.

32. Braun F. Terms of address: problems of patterns and usage in various languages and cultures. Amsterdam, Berlin, and New York : Mouton de Gruyter, 1988. 372 p.

URL: https://books.google.com.ua/books?id=qwHAJJeoAS8C&pg=PA122&hl=ru&source=gbs_selected_pages&cad=1#v=onepage&q&f=false.

33. Braun F. Terms of address: problems of patterns and usage in various languages and cultures. Walter de Gruyter, 2012. Vol. 50.

34. Brown P., Levinson S. Politeness. *The Cambridge encyclopedia of the language sciences*. 2011. P. 635–636.

35. Brown R., Gilman A. The pronouns of power and solidarity. *The social psychology of language*. 1960. P. 253–276. URL: <https://pdfcoffee.com/the-pronouns-of-power-and-solidarity-pdf-free.html>.

36. Cook M. Beyond T and V – Theoretical reflections on the analysis of forms of address. *American journal of linguistics*. 2014. URL: <http://article.sapub.org/10.5923.j.linguistics.20140301.03.html>.

37. Davies E. E. English vocatives: a look at their function and form. *Studia Anglica Posnaniensia*. 1986. Vol. 19. P. 91–106. URL: http://www.ifa.amu.edu.pl/sap/files/19/08_Davies.pdf.

38. Dey M. The primary characteristics of English pragmatics in Applied Linguistics. *Leech*. 1983. Vol. 13, no. 4. URL: [https://www.ijoes.in/papers/v4i2/21.IJOES-Manna\(106-110\).pdf](https://www.ijoes.in/papers/v4i2/21.IJOES-Manna(106-110).pdf).

39. Dijk T. A. v. Discourse as social interaction. 1997.

40. Dijk T. A. v., Kintsch W. Strategies of discourse comprehension. New York : Academic Press, 1983.

41. Erickson A. L. Mistresses and marriage: or, a short history of the mrs. *History workshop journal*. 2014. Vol. 78, no. 1. P. 39–57.
42. Grammar of spoken and written english / D. Biber et al. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1999.
43. Hârțan G.-M. The cultural podcast. discursive strategies. *Linguistic and Literary Broad Research and Innovation*. URL: <https://orcid.org/0009-0003-0150-4745>.
44. Hook D. First names and titles as solidarity and power semantics in English. *International review of applied linguistics*. 1984. Vol. 22, no. 3. P. 183–189.
45. Jalal A. B., Rashid M. K., Rostam L. M. A linguistic study on address terms in english : Bachelor's thesis. 2023.
46. Kleinknecht F., Souza M. Vocatives as a source category for pragmatic markers: from deixis to discourse marking via affectivity. *Pragmatic markers, discourse markers and modal particles*. 2017. P. 257–287.
47. Kobchenko N., Yasakova N., Ozhohan V. The interpretation of the vocative case in ukrainian language education: scientific foundations and socio-political factors. *Cognitive studies - études cognitives*. 2023. Vol. 2023, no. 23. URL: <https://doi.org/10.11649/cs.2813>.
48. Leech G. The distribution and function of vocatives in American and British English conversation. *Language and computers*. 1999. Vol. 26. P. 107–120.
49. Martínez I. M. P. A syntactic and pragmatic study of nominal vocatives in the Twitter exchanges of rappers' fans. *Journal of pragmatics*. 2023. Vol. 207. P. 93–110.
50. McCarthy M. J., O'Keeffe A. "What's in a name?": vocatives in casual conversations and radio phone-in calls. *Corpus analysis*. 2003. P. 153–185. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=38119f5e87b6d0fa7a5a7caa0018abba88ca7a01>.
51. Moyna M. I., Arroyo J. L. B. Pragmatic variation and forms of address. 2020.

52. Murray T. E. A new look at address in American English: the rules have changed. *Names*. 2002. Vol. 50, no. 1. P. 43–61.
URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1179/nam.2002.50.1.43>.

53. Shiina M. How spouses used to address each other: A historical pragmatic approach to the use of vocatives in Early Modern English comedies. *Bulletin*. 2003. Vol. 48. P. 51–73.
URL: https://scholar.archive.org/work/mqo6ae6ndbczphoumjhbqlrs4m/access/wayback/https://hosei.repo.nii.ac.jp/?action=repository_action_common_download&item_id=2968&item_no=1&attribute_id=22&file_no=1.

54. Verniers V. Traditional and new media: how do podcasts differ from. 2022. URL: https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/003/096/611/RUG01-003096611_2022_0001_AC.pdf.

55. Zwicky A. M. Hey, what's your name. *Papers from the tenth regional meeting of the Chicago Linguistics Society*. 1974.
URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi63rvtp46NAxW1HBAlHfq0Cv8QFnoECBgQAQ&url=https://web.stanford.edu/~zwicky/hey-whatsyourname.pdf&usg=AOvVaw3362C8CtMVTpxUc2AMdyAk&opi=89978449>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Вдих робота видих: Як українці створюють топсервіс у світі|Мирослава Козачук, Franchise Group.
URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/вдих-робота-видих/id1782220380?i=1000704450747>.
2. Гуртом та вщент: Підйом театру та кіно, Трамп та Зеленський, британці за Україну, 2023.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3zp7LHEXcik>.
3. «Жовті кеди з Юлією Бориско: Мовні обладунки і покручі. В коханні не зізнаються, їжею не насолоджуються| Оксана Забужко». <https://www.youtube.com/watch?v=GJgBwNCr57o&t=5761s>.
4. Котик хоче знати: Чим пахне людський мозок?, 2023.
URL: https://www.youtube.com/watch?v=s7Swv1oCR_s&t=4s.
5. Не мали дівки клопоту: Заключний епізод вашого улюбленого подкасту, 2023.
URL: https://www.youtube.com/watch?v=_82lrrNPA7I&t=439s.
6. ОнлайнТерапія: Топ-12 запитань психологу про самооцінку, квіти посеред ночі та відчуття провини.
URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/онлайнтерапія/id1717655630?i=1000703759905>.
7. Підпільний подкаст: Конфлікти з глядачами – Євсюков| #108 x Загайкевич, Ницо Потворно, 2023.
URL: https://www.youtube.com/watch?si=PAT_N8-Ggy-BaNaG&v=Q4TGziece9H8&feature=youtu.be.
8. Bears, 1 Cave: Joey Diaz's Horny Hospital Visit, 2023.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BA7C7ptn0Lw&t=4173s>.
9. Call Her Daddy: Emma Chamberlain – Part 1 (Full Episode), 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=B0JwiLq8v_w.

10. Matt and Shane's Secret Podcast: Ep. 552 – The biggest Pig (feat. Luis J. Gomez). URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/matt-and-shanes-secret-podcast/id1177068388?i=1000701118543&r=31>.
11. Political Playlist Happy Hour: Egos and Alliances and Unions, Oh My!. URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/political-playlist-happy-hour/id1573188250?i=1000698140222>.
12. Second Life: Ariana Ferwerda and Kiley McKinnon: Co-Founders of Halfdays. URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/second-life/id1347626043?i=1000705238656&r=59>.
13. Some Regrets: Thanks For Asking. URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/thanks-for-asking/id1126119288?i=1000698700933>.
14. The Stacks: Ep. 359 It's Rooted in Our Past with Rebecca Nagle. URL: <https://podcasts.apple.com/ua/podcast/the-stacks/id1362164483?i=1000693917245&r=179>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Прагматичні функції звертання в українських подкастах

Функція	Приклади звертання	Відсоток вжитку
Дейктично- контактна	<p>1. <i>Я вас вітаю!</i></p> <p>2. <i>Я вас вітаю!</i></p> <p>3. <i>Зичимо ми вам усім міцного козацького</i></p>	3,16%
Номінативно- контактна	<p>4. <i>Ірино, класне запитання</i></p> <p>5. <i>Катю, погоджуся з вами</i></p> <p>6. <i>Олеся, в мене теж є таке відчуття</i></p> <p>7. <i>Лариса, видалили Instagram і добре</i></p> <p>8. <i>Тому, Наталі, я би пригадала би</i></p>	5, 26%
Номінативно- вирізняльна	<p>9. <i>Тож на наступний подкаст, Сергій, я буду в образі</i></p> <p>10. <i>Це в світі акторів, Саи, як рахується</i></p> <p>11. <i>Ні, Антон, це все було дуже серйозно</i></p> <p>12. <i>Саи, а давай трошечки</i></p>	13, 68%

	<p>13. Так, Антоне, так, звичайно</p> <p>14. Та я ж казав, Марія</p> <p>15. Дивись, Сань, я тобі кажу</p> <p>16. Пацани, вітання вам</p> <p>17. Мирослава, привіт</p> <p>18. Мирослава, дивися, всі, хто</p> <p>19. Тут питання не до мене, Діан</p> <p>20. Да, давай, Кирил</p> <p>21. Дівчата, я дуже вибачаюсь</p>	
Номінативно- ідентифікувальна	<p>22. Вітаю тебе, Дмитро</p> <p>23. Як тобі таке, Ілон Маск</p> <p>24. Ти, Оль, що скажеш</p> <p>25. Вітаю вас, шановні пані та панове, леді і джентльмени, хлопчики і дівчата, і усі найелітарніші глядачі та глядачки.</p> <p>26. Жека, чо ти не прийшов до нас на карпартос</p> <p>27. Ви хочете, пані</p>	6,32%
Соціально- регулювальна	<p>28. І ти уявляєш, я бачу як він апендикс витягує (бабуся – онук)</p>	

	<p>29. Як, ти, такий класний в такому віці (літня людина)</p> <p>30. Бабусь, ну вони тебе, ну, ну, ти ж лікар</p> <p>31. Як, ти, такий класний в такому віці</p> <p>32. Ви так, ти так дозволяєш на ніч «телеграми»</p> <p>33. Чи згоден ти з такою тезою?</p> <p>34. День Соборності сьогодні, син</p> <p>35. Мирослав Іванович, вам велике вітання (викладач музики)</p> <p>36. Колего, вам не здається?</p> <p>37. Дарина, я з тобою (директорка)</p> <p>38. Пане лікар, розкажіть нам</p> <p>39. Все, охоронець!</p> <p>40. А від чого ще, пані Оксано, помирають маленькі «забужки»?</p> <p>41. Я одна з тих, пані Оксано, що можна сказати</p>	<p>15,79%</p>
--	--	---------------

	<p>42. <i>І коли це знати, пані Юлю, тобто розуміти</i></p>	
<p>Оцінно- характеризувальна</p>	<p>43. <i>Антончику!</i> 44. <i>Ну що, Антончику</i> 45. <i>Пробуйте, дівчатка</i> 46. <i>Наполеон писав своїй дружині: «Кохана, не мийся»</i> 47. <i>Саме так, рідна</i> 48. <i>Козаки і козачки, хлопці та дівчата, посіпаки, не побоюсь цього слова</i> 49. <i>Чому ти так цікаво виглядаєш, дорогий Антоне</i> 50. <i>Ваші оплески, любі, дорогі друзі</i> 51. <i>Дякую, що підтримали оплесками, ліниві створіння</i> 52. <i>Я маю для вас, дорогі друзі, корисну інформацію</i> 53. <i>Любі котики, ми зробимо</i> 54. <i>Дорогі наші слухачі</i> 55. <i>Подивись на мене, мужик</i> 56. <i>Чувак, і права в тебе є</i> 57. <i>Друзе, йди поговори з ним</i> 58. <i>Чувак, виводь їх</i></p>	<p>17, 89%</p>

	<p>59. <i>Слухай, ти, москворота бидлмаса</i></p>	
Спонукальна	<p>60. <i>Давайте так, ви мусите розуміти</i></p> <p>61. <i>Дівчата, я нічого не буду платити</i></p> <p>62. <i>Мирославо, давай стопе чуть-чуть Мирославо, давай стопе чуть чуть</i></p> <p>63. <i>Свят, може вибачишся?</i></p> <p>64. <i>Оля, пофоткай нас</i></p> <p>65. <i>Скажи, Антон, а запах?</i></p> <p>66. <i>Оль, давай я задам тобі питання</i></p> <p>67. <i>Оль, а який епізод...?</i></p> <p>68. <i>Оль, треба йти плавати</i></p> <p>69. <i>Оля, про що це</i></p> <p>70. <i>Оля, які класні санаторії в Трускавці?</i></p> <p>71. <i>Марино, а чому ви хочете це виправити?</i></p> <p>72. <i>Жень, це подарунок?</i></p> <p>73. <i>Саша, хто найгірший актор в Україні?</i></p>	14, 74%
Власне контактна	<p>74. <i>Ну тобто, ви розумієте, що</i></p> <p>75. <i>І, ви знаєте, мій пес</i></p> <p>76. <i>Ви знаєте, коли я переїхала в Київ</i></p>	

	<p>77.Привіт, друзі</p> <p>78.От бачите, друзі</p> <p>79.Фантастика, друзі</p> <p>80.Отже, друзі, сьогодні гість нашого подкасту</p> <p>81.На такі часи, коли ти ооо згадав цю дівчину</p> <p>82.Ти собі блокуєш календар (всі)</p> <p>83.Це все впливає, ви ж розумієте</p> <p>84.Ви знаєте, я не знаю наскільки</p> <p>85.Ти втрачаєш жагу до театру(до себе)</p> <p>86.До речі, товариство, я бачу, що багато з вас на антидепресантах</p> <p>87.Короче, народ, знаєте яка зараз найбільша іронія?</p> <p>88.Йоу, народ, всім привіт.</p>	15,79%
Етикетна	<p>89.Шановні, добрий день</p> <p>90.Дійсно, друзі, ми дякуємо вам</p> <p>91.Дякую, Сергію</p> <p>92.Любі друзі, дорога родина, дякуємо</p> <p>93.Перепрошую, всі галичани</p> <p>94.Дякую нашим слухачам</p>	7,37%

	<i>95.Дякую вам, шановні</i>	
Всього:	95 одиниць	100%

Додаток 2

Прагматичні функції звертання в американських подкастах

Функція	Приклади звертання	Відсоток вжитку
Дейктично-контактна	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>You know?</i> 2. <i>See you over on YouTube</i> 	1,92%
Номінативно-контактна	<ol style="list-style-type: none"> 3. <i>I think Tommy is retiring, Joey</i> 4. <i>I have to go, Joey</i> 5. <i>Bert, I actually kissed my career goodbye</i> 6. <i>What else are you gonna show on?</i> 7. <i>Well, number one, Alex</i> 8. <i>Emma, don't tell her that</i> 9. <i>Emma, this was great</i> 	6,73%
Номінативно-вирізняльна	<ol style="list-style-type: none"> 10. <i>Anna, please tell me</i> 11. <i>But, you know, Anthony, to your point</i> 12. <i>I think, Anthony, too your earlier point</i> 13. <i>And I'm curious to go back to, Anna, something you said earlier about members of Congress</i> 14. <i>Anyways, that's not what we're talking about today, Cynthia</i> 15. <i>It's Ok, Tony</i> 	5,77%
Номінативно-ідентифікувальна	<ol style="list-style-type: none"> 16. <i>Why are we doing this, Joey?</i> 17. <i>You, guys, work hard</i> 	

	<p>18. <i>So, Bert, you're going to go</i></p> <p>19. <i>Alright, are we ready, guys?</i></p> <p>20. <i>Did you, guys, see when Nancy Mace graded Donald Trump as he was walking in?</i></p> <p>21. <i>You got it, girl</i></p> <p>22. <i>What's gonna come on, you guys?</i></p> <p>23. <i>So, going back to you, Killey, you grew up</i></p> <p>24. <i>Ladies, are you ready?</i></p> <p>25. <i>We want to place this multi-million dollar order with you, guys</i></p> <p>26. <i>I told you, guys</i></p> <p>27. <i>Hey, Matt, this episode is brought to you</i></p> <p>28. <i>Shane, you got high T</i></p> <p>29. <i>At that point, Arians, you were still working</i></p> <p>30. <i>I can come visit you, guys</i></p>	14,42%
Соціально-регулювальна	<p>31. <i>Okay, you know, Mr. President, you're talking about a ceasefire deal and diplomacy</i></p> <p>32. <i>Dad, this boy is the love</i></p> <p>33. <i>So, I was like, Mom and Dad, I want to go to a private school</i></p> <p>34. <i>But back then I was like, dad, cue the cam</i></p> <p>35. <i>Mom, Dad, what do you think about that?</i></p> <p>36. <i>Ans said, Supreme Court, could you please</i></p>	5,77%
Оцінно-характеризувальна	<p>37. <i>Bro, with Tonal?</i></p> <p>38. <i>I mean, man, I wish I could put that toothpaste</i></p> <p>39. <i>Dude, I thought it was kind of</i></p>	

	<p>40. <i>Dude, I said to Leanne</i> 41. <i>Joey, I love you to death, man</i> 42. <i>So, it's crazy, man</i> 43. <i>I go, honey, I can't even tell you the thing you're talking about?</i> 44. <i>What do you get, my brother?</i> 45. <i>Hi, Alex Coopy</i> 46. <i>Emma, babe, it's time to download Snapchat</i> 47. <i>You don't get cable, but you do get this, babe</i> 48. <i>But I think this is really beautiful, Cynthia</i> 49. <i>Oh, man</i> 50. <i>Oh, man (до жінки)</i> 51. <i>I like, Call of Duty is important, man</i> 52. <i>You play as girls in Call of Duty, dude</i> 53. <i>I saw Vita Lego, bro, walk in</i> 54. <i>I feel like they're outside, bro</i> 55. <i>Dude, that's something I've never seen</i> 56. <i>Well, dude, fucking Ramaswamy is back</i> 57. <i>Thanks, Shane. I missed you, buddy</i> 58. <i>Just working hard, man</i> 59. <i>It's going to be nuts, dude</i> 60. <i>Get the creatine, baby, out right now</i> 61. <i>Citizens Bank Park, baby, book it</i> 62. <i>I'm like, bro</i></p>	25%
Спонукальна	<p>63. <i>Ralphie, get up</i> 64. <i>You guys figure out the deal</i></p>	

	<p>65. <i>You guys go negotiate</i></p> <p>66. <i>Can you imagine listening to Anthony talk for 99 minutes ?</i></p> <p>67. <i>Did you see where the videos are at?</i></p> <p>68. <i>What do you remember about your early performances on a camera?</i></p> <p>69. <i>I think you could really do</i></p> <p>70. <i>What would you do differently</i></p> <p>71. <i>When do you think you loved it the most?</i></p> <p>72. <i>Kiley, Let's start with you</i></p> <p>73. <i>Okay, Ariana, what about you?</i></p> <p>74. <i>Can you tell me</i></p> <p>75. <i>How did you think about the strategy of partnering, who you wanted to work with?</i></p> <p>76. <i>Ariana, do you have any advice</i></p>	<p>13,46%</p>
<p>Власне контактна</p>	<p>77. <i>Ladies and gentlemen, new episode of '2 Bears, 1 cave'</i></p> <p>78. <i>Hey, everyone!</i></p> <p>79. <i>You know, we didn't take a break</i></p> <p>80. <i>Eddie Bravo just traveling with you, guys?</i></p> <p>81. <i>Hey, everybody, welcome to Political Playlist Happy Hour.</i></p> <p>82. <i>You know what, I said this to you, guys, and I will say it</i></p> <p>83. <i>You know, maybe just some of it</i></p>	

	<p>84. <i>You're just sort of like, yeah, it's just in case it rains, you know?</i></p> <p>85. <i>So, you know, what was supposed to be a quick photo between Zelensky and Trump</i></p> <p>86. <i>Emma, welcome to Call Her Daddy.</i></p> <p>87. <i>It was one of those things where, you know, I have been on the internet</i></p> <p>88. <i>Hi, Daddy Gang, it is your father</i></p> <p>89. <i>Hi, guys, it's Nora</i></p> <p>90. <i>Hi, Cynthia</i></p> <p>91. <i>Hi, Nora</i></p> <p>92. <i>And no one was thinking that, you know, I got A's and B's.</i></p> <p>93. <i>And then I would be, you know, I was just really good at going to a teacher</i></p> <p>94. <i>Hi, Mackie. It's Nora McInerney.</i></p> <p>95. <i>Hi, everyone, I'm Hillary Kerr</i></p> <p>96. <i>We love seeing you spread the word on social, and now you can tag us in your posts (слухачі)</i></p> <p>97. <i>I mean, it was, you know.</i></p> <p>98. <i>Come on, folks</i></p>	21,15%
Етикетна	<p>99. <i>Thank you so much</i></p> <p>100. <i>Listener we apologize</i></p> <p>101. <i>Sorry, Kevin</i></p> <p>102. <i>Thank you, Nora</i></p> <p>103. <i>How's it going, Nora</i></p> <p>104. <i>Vanessa Armstrong, Tracy Lane, Meg, Avery Ramsey, Ellie Kennard,</i></p>	5,77%

	<i>Darcy Brice, CA. Jones, Katie Hendon, Anna, Ryan, Rebecca M., Drew Hack, Aubrey Able, Carrie, Jill Johnson, Taylor, Max Elliott, Kai Bumpus, Vanessa Kramer-Sohan, and Lori, thank you all</i>	
Всього:	<i>104</i>	<i>100%</i>